

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ЈОСИПА БРОЗА ТИТА
THE HUNTING WEAPONS OF JOSIP BROZ TITO

Zahvaljujemo Ministarstvu za kulturu Republike Srbije na sredstvima za realizaciju projekta i kolegama iz Istoriskog muzeja Srbije na saradnji.

The project was supported by the Ministry of Culture of the Republic of Serbia. We also thank our colleagues from the Historical Museum of Serbia for their assistance.

Ловачко оружје Јосипа Броза Тита

Издавач

Музеј историје Југославије, Ботићева 6, Београд

За издавача

Катарина Живановић

Аутори изложбе и каталога

Драгољуб Купрешанин, музејски саветник
Веселинка Кастратовић Ристић, виши кустос

Стручни консултант

Проф. др Зоран Поповић

Сарадник

Нада Пантелић, виши архивиста

Конзервација

Иванка Живадиновић
Горан Вујиновић

Фотографије

Владимир Поповић
Архива Музеја историје Југославије

Пројекат поставке

Игор Степанчић, BluePrint

Графички дизајн поставке и каталога

Иrena Степанчић, BluePrint

Техничка реализација

Светлана Огњановић
Сава Ковачевић
Душан Ковачевић

Превод

Слађана Бојковић

Лектор за енглески језик

Jonathan Boulting

Штампа

Типографик плус, Београд

Тираж

1000

Београд, 2008.

The hunting weapons of Josip Broz Tito

Publisher

The Museum of Yugoslav History, Belgrade, Boticeva 6

Catalogue Editor

Katarina Živanović

Authors of the exhibition and catalogue

Dragoljub Kuprešanin, museum advisor
Veselinka Kastratović Ristić, senior curator

Consultant

Prof. Dr Zoran Popović

Associate

Nada Pantelić, senior archivist

Conservation

Ivana Živadinović
Goran Vujinović

Photos

Vladimir Popović
Archives of the Museum of Yugoslav History

Display

Igor Stepančić, BluePrint

Exhibition and Catalogue Design

Irena Stepančić, BluePrint

Technical Realization

Svetlana Ognjanović
Sava Kovačević
Dušan Kovačević

Translation

Sladjana Bojković

English Language Editor

Jonathan Boulting

Print

Tipografik plus, Belgrade

Printing run of

1,000 copies

Belgrade, 2008

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ЈОСИПА БРОЗА ТИТА

THE HUNTING WEAPONS OF JOSIP BROZ TITO

ЛОВ И ЛОВНА ДИВЉАЧ

Лов је стар колико и људски род и представљао је његову основну преокупацију и ангажовање у циљу опстанка. За прачовека он је био основа за подмирење основних животних потреба у храни, одећи и склоништу. Лов представља и најстарију делатност човека, из које су се развиле и друге делатности. Сазнање да се месо убијене животиње брзо квари и да постаје неупотребљиво довело је до потребе да се дивље животиње хватају и чувају као постојани извор хране. Овим свесним и активним ангажовањем прачовека дошло је и до првих припитомљавања дивљих животиња што се може сматрати и претечом целокупног сточарства.

Значај лова мењао се са променама у епохама развоја људског друштва. У почетима развоја људске заједнице он је представљао основу опстанка. У старом веку поприма извесне карактеристике привилегија владајућих слојева, где представља саставни део уживања и забаве. Такав карактер лова задржан је и у феудалном периоду.

У деветнаестом веку направљени су први покушаји активног мешања човека у популације дивљих животиња. Овде човек настоји и жели да буде одгајивач дивљачи. Први захвати у том правцу односе се на одабирање за одстрел појединих индивидуа, а што је чињено по одређеним критеријумима. До тада је одстрел вршен по принципу лова на оно до чега се могло доћи.

Пред почетак двадесетог века евидентирани су први покушаји примене и других мера, као што је прекрањивање дивљачи у неповољним условима у току зимског периода, када дивљач не може доћи до хране. Ове активности предузимали су страствени ловци, на основу скромних искустава.

HUNTING AND GAME ANIMALS

Hunting is as old as the human race and was the most prevalent activity of early man in order to survive. It was usually a significant contributor to human food supply, clothing and shelter. Hunting is also considered to be the oldest human activity out of which the other activities had developed. Having learned that the meat of the killed animal becomes perishable, early man started hunting and keeping them as a permanent source of food supply. This eventually led to the domestication of wild animals, which is considered to be the activity preceding livestock breeding.

The importance of hunting changed during history. It moved from a subsistence activity to a social one, emerging in antiquity as a sport for those of higher social class. Such was its character during the Middle Ages.

It was not before the 19th century that man started intervening actively in wild animal populations, trying to become a game breeder. The first steps towards that activity referred to the selection of certain animals, which had to be removed according to definite criteria. Until then, hunting was considered to be the pursuit of animals which were available.

The late 19th century saw the first attempts to implement some other steps, such as animal feeding during winter periods. These activities were usually undertaken by passionate hunters and were based on their basic experience.

The modern development of industry, traffic, civil engineering and the mechanization used in agriculture and forestry affected nature and animal habitats in various ways, turning hunters into the keepers and conservators of nature and hunting into a special human activity aimed at the protection and

Савремени развој индустрије, саобраћаја, грађевинарства, механизације у пољопривредној производњи и шумарству утиче на природу и станишта дивљачи, где ловци преузимају улогу чувара и заштитника природе. Лов постепено прераста у посебну делатност човека на заштити и рационалном коришћењу природних ресурса дивљачи. Промене које су се десиле у животној средини су изражене, а као први показатељи њеног нарушавања су и присуство одређених врста у одређеном станишту. Ово неповољно деловање човека у стаништима дивљачи утиче на смањивање оптималних услова за живот и репродукцију дивљачи, што за последицу има укупно смањење бројности популација дивљачи на неким стаништима. У неким стаништима дошло је до таквих промена да се не обезбеђују ни минимални услови за опстанак дивљачи. У оваквим ситуацијама неопходна је смишљена, планска и активна интервенција одгајивача дивљачи а у циљу омогућавања опстанака, развоја и размножавања дивљачи у изменејеним стаништима.

После Другог светског рата, на бази прикупљања и систематизације података о појединим врстама дивљачи, укупна знања су знатно увећана. Ово је резултирало и одржавањем првог Међународног конгреса биолога 1954. године.

Истраживања која су 1950-тих спровођена на дивљачи утицала су да лов из забаве, хобија и задовољства прерасте у ловну привреду, односно у облик људске делатности која се базира на одговарајућим принципима организоване производње. Уз јасно постављене циљеве и примену

rational management of the animal population. The changes that occurred in the human environment are noticeable; the first indicators of such disruption are to be found in the presence of certain species in certain habitats. The unfavorable human activity in animal habitats has endangered optimal living conditions and procreation, resulting in the reduction of the total animal population. On the other hand, some habitats have witnessed minimum conditions, which additionally threaten the integrity of certain species. Such a situation required the organized and planned intervention of game breeders, in order to facilitate the survival, development and procreation of game in altered habitats.

Knowledge about certain game species, based on data collection and classification, was significantly enlarged after World War 2, which resulted in the first International Congress of Biologists in 1954.

The research in the 1950s on game contributed to the emergence of hunting as an industry, based on appropriate

principles of organized production. With the clearly set goals and implementation of adequate procedures, man can preserve the biocenosis and improve his animal population management.

In order to protect and preserve biodiversity in Serbia, five national parks were established, covering 156.013,46 hectares in total. The first national park

адекватних поступака утиче се на што мање нарушавање биоценозе, а уз знатно ефикасније газдовање популацијама дивљачи.

У циљу заштите и очувања биодиверзитета у Србији је проглашено пет националних паркова, укупне површине 156.013,46 хектара. Први проглашени национални парк је Фрушка гора (1960), а потом су за националне паркове проглашени Копаоник и Тара (1981), Ђердан (1983) и Шара (1986). Национални паркови захватају претежно брдске и планинске пределе, од чега је шума и шумског земљишта 102.970,03 хектара, што пружа добре услове за живот пре свега крупне дивљачи.¹ У ловиштима националних паркова налази се целокупна популација медведа Републике Србије ‡ свих 77 јединки, готово све дивокозе (око 400 грла), као и 13 јединки риса. Поред тога, значајан је и број јелена, срна, вукова и дивљих свиња. Бројно стање европског јелена варира око 357 грла, јелена лопатара 368, муфлона 163, дивљих свиња око 570 и око 1.220 грла среће дивљачи. Такође се процењује да популација вука у националним парковима варира око 100 јединки, што чини око једне шестине укупне бројности популације вука у Србији.

У циљу враћања одређених врста дивљачи у станишта из којих су ишчезла, данас се спроводи реинтродукција дивљачи, што представља саставну технику у ловном газдовању. Први покушај насељавања јеленске дивљачи на планину Мали Јастребац извршен је у пролеће 1954. године. Међутим, врло брзо након повећања бројног стања и доношења јасног закључка да је насељавање

in Serbia, Fruska gora, was established in 1960, and was followed by Kopaonik and Tara (1981), Djerdap (1983) and the mountain of Sara (1986). These are all mostly hilly and mountain areas, with 102.970,03 hectares covered with forest,

providing good conditions for big game.¹ The hunting grounds of these national parks embrace the total number of bears in Serbia – 77, almost all the chamois (about 400), and 13 lynxes. Additionally, there are a significant number of deer, does, wolves and wild boars. The total number of European deer varies at around 357 head, fallow deer at around 368, mouflons at around 163, wild boars at around 570 and roe deer at around 1220 head. It is also estimated that the wolf population varies at around 100 head, which constitutes one sixth of the entire wolf population in Serbia.

The tool that is usually used to increase the number of animals in certain habitats is their reintroduction. The first attempt at deer reintroduction on Mali Jastrebac was made in spring 1954. Unfortunately, despite the conclusion that the reintroduction was successful,² uneconomical deer hunting very soon annulled the action, resulting in their disappearance in that region. Other reintroductions of game animals took place on Deli Jovan (1960), and Southern and Northern Kucaj (1962). It was not before the late 1990s that another campaign was undertaken. As the principal

1 Beuković M., Popović Z., Đorđević N., Plužarević K., "Situation of wildlife in national parks in Serbia". *International Scientific Conference: Management of forest ecosystems in national parks and other protected areas*. Proceedings 419-423. Jahorina-Tjentište, July 5-8, 2006.

2 Bojović, "Sastav, распрострањеност и стање популације макрофауне на ширем подручју Ђердана", *Сумарство*, 7/8, (1968), p. 47-57. ("The composition, expansion and status of macro fauna populations in the wider Djerdap area", *Forestry*, 7/8, 1968, p. 47-57).

успело,² услед нерационалног лова дошло је до поновног уништења популације јеленске дивљачи и њеног потпуног нестанка са овог подручја. Даље, насељавања су обављена на Дели Јовану (1960), Јужном и Северном Кукају (1962). Након тога, крајем 1990-тих, ЈП "Србијашуме", као главни носилац пројекта, насељава јеленску дивљач на следеће локалитете: Велики Јастребац и Соколовицу (1997), Цер (1998) и Качер-Зеленичје (2000). Основни циљ ових акција било је заснивање популација аутохтоних врста крупне дивљачи, које би, поред комерцијалне и туристичке намене, биле и извор за даље насељавање и ширење ових врста на сва ловна подручја.

У циљу интензивног гајења различитих врста крупне дивљачи данас је у Србији изграђено тридесет ограђених ловишта, која за циљ имају: очување генофонда одређених врста, унапређење технологије гајења и квалитета трофеја, примену зоотехничких мера газдовања, повећање густине дивљачи по јединици површине, могућности сталног надзора дивљачи, као и повећања ловно-туристичке понуде.

Данас се газдовање популацијама дивљачи у Србији, сходно Закону о ловству,³ обавља преко различитих корисника ловишта: Ловачког савеза Србије, ЈП "Србијашуме", ЈП "Војводинашуме", националних паркова, Војске Србије, рибњака и др. Највећим бројем ловишта и највећом површином (скоро 90%) газдује Ловачки савез Србије, преко својих ловачких удружења. Просечна величина таквог ловишта износи 34.763 хектара, при чему се мора нагласити да су формирана ловишта већа од 50.000, а неколико и преко 100.000 хектара. ЈП "Србијашуме" и ЈП "Војводинашуме" газдују са 67 ловишта на 8,2% укупне површине установљених ловишта. Национални паркови имају 1,81%, рибњаци 0,22%,

2 Bojović, *Сасав, распрострањење и стање популација макрофауне на ширем подручју Ђердана*, *Шумарство*, 7/8, (1968), 47-57.

3 Закон о ловству, 25. 5. 1993, пр. број 34.

investigator, the public enterprise "Srbijashume" reintroduced deer at the following sites: Veliki (Great) Jastrebac and Sokolovica (1997), Cer (1998) and Kacer-Zelenicje (2000). The whole campaign was aimed at the reintroduction of autochthonous big game populations, which, in addition to their commercial and tourist purpose, would be used as a source for the further reintroduction and distribution of these animals on other hunting grounds.

For the intensive breeding of various game animals, more than thirty fenced hunting grounds were built. They are all aimed at the conservation of the gene pool of certain populations, the improvement of breeding technologies and the quality of hunting trophies, the application of zoo technological management, the increase of game density and constant game observation, as well as at the increase of the hunting-tourist offer.

Pursuant to the Hunting Act,³ wildlife management in Serbia is performed by the different beneficiaries of hunting grounds: the Serbian Hunting Association, public enterprises, such as "Srbijashume" and "Vojvodinasume", national parks, the Serbian Army, fishing farms, etc. The major part of the hunting grounds, covering almost 90% of total area, is under the control of the Serbian Hunting Association, through its hunting organizations and clubs. The average size of each ground is 34.763 hectares, while there are also grounds of over 50.000, and several over 100.000 hectares. "Srbijashume" and "Vojvodinasume" manage 67 hunting grounds, covering 8.2% of the total hunting area, the national parks cover 1.81%, fishing farms 0.22%, the Serbian Army 0.12%, and the other beneficiaries 0.17%.

In economic terms, the most important game animals on hunting grounds of the Serbian Hunting Association are rabbits, pheasants, partridges, does and wild boars. In 2007, the population of these species

3 Hunting Act, May 25, 1993, No. 34.

Војска Србије 0,12%, док остали корисници газдују са 0,17% укупне површине установљених ловишта.

Економски најзначајније врсте дивљачи са којима се газдује у ловиштима ловачког савеза Србије су: зец, фазан, пољска јаребица, срна и дивља свиња. Бројност матичних фондова у 2007. години износили су: код зеча 602.890 јединки, фазана 424.199, пољске јаребице 252.679, срна 104.861 и 12.412 дивљих свиња.⁴

У ловиштима ЈП "Србијашуме", ЈП "Војводинашуме" и Војске Србије гаји се највећи број крупне дивљачи: европски јелен, срна, дивље свиње, муфлон, јелен лопатар и дивокоза.

У циљу насељавања дивљачи у ловишта и повећања њихове бројности, као и подмирења нарасле ловно-туристичке потражње, данас се спроводи интензивно гађење пернате дивљачи у објектима под непосредним утицајем одгајивача. У овом интензивном гађењу највише се постигло у производњи фазана и дивљих патака, док код пољских јаребица нису постигнути задовољавајући резултати, посебно у подивљавању.

Фазан је алохтона врста наше ловне фауне, пореклом из Азије, која се у потпуности прилагодила условима станишта у нашим ловиштима као и у многим ловиштима Европе. Фазани су по први пут у Србију донети 1880. године у време кнеза Милана Обреновића, који је основао фазанерију у Топионици надомак Ниша. Масовно насељавање фазана код нас почело је крајем 1950-тих, након изградње и опремања неколико савремених узгајалишта-фазанерија.⁵ За протекле четири деценије пуштено је у ловишта на десетине милиона фазана, претежно фазанског подмлатка узрасла 5-8 недеља. Кулминација бројности и улова у

came to 602.890 rabbits, 424.199 pheasants, 252.679 partridges, 104.861 does and 12.412 wild boars.⁴

On the hunting grounds managed by "Srbijasume", "Vojvodinasume" and Serbian Army, the largest number of big game animals are raised: European deer, does, wild boars, mouflons, fallow deer and chamois.

The practice of reintroducing game animals into hunting grounds in order to increase their number and meet the hunting-tourist demands is nowadays applied to game birds too. They are raised in the facilities under the local breeder's control. Intensive game bird breeding showed the best results with pheasant and wild ducks, while it failed somewhat with partridges.

The pheasant is an allochthonous species of the Serbian hunting fauna, originating from Asia, but entirely accommodated to the conditions both of Serbian and other European habitats. Pheasants were introduced in Serbia in 1880, during the rule of Prince Milan Obrenovic, who founded the first pheasant farm in Toponica near Nis. Mass reintroduction of pheasants in Serbia started during the 1950s, when several modern pheasant farms were opened.⁵ During the past four decades tens of millions of pheasants, predominantly from 5 to 8 weeks old, have been introduced into hunting grounds. The climax in numerosity was reached during the mid-1980s, when about 500.000 pheasants were shot in Serbian hunting grounds, 200.000 of which in Voivodina. Nowadays, pheasant farms in Serbia produce about 900.500 pheasants.

Hunting is also a recreational activity, particularly needed by those preoccupied with their work and having minimum physical exercise. Recreation thus positively affects their condition. At present, hunting

4 Ловна евиденција Ловачког савеза Србије за 2007. годину.

5 Ристић З., Производња фазанчића у фазанерији „Ристовача“, Ловотурс, Нови Сад 1996.

Србији догодила се половином 1980-тих, када је у ловиштима Србије одстрељено око 500.000 фазана (од тога око 200.000 у Војводини) и то на бази основног запата од око 740.000 јединки и уношења око 550.000 фазанчића произведених у фазанеријама. Данас у Србији постоје инсталирани капацитети за производњу 900.500 фазанчића.

Данас лов представља вид рекреације људи која је посебно потребна онима који су преоптерећени послом и имају минималну физичку активност. Рекреација позитивно утиче на њихово опште здравствено стање. Активности ловаца данас су најмање усмерене ка коришћењу дивљачи. Највећи број излазака у ловиште обавља се у циљу гађења дивљачи, њихове заштите као и уређењу нарушених станишних услова у ловиштима.

Ангажовање ловаца у ловиштима данас је усмерено на: очување и заштиту дивљачи; израду поља за дивљач, природних ремиза и исхрану дивљачи; уношење дивљачи у ловишта; бригу о популацији предатора; контролисани лов и коришћење дивљачи; пошумљавање и подизање заштитних појасева; уништавање губара; уређење предела, извора и водотока; уклањање депонија и отпада из ловишта (обавезна акција ловаца сваког 15. априла); хуманитарне акције ловаца у својим срединама.

activity is less aimed at the use of game; instead, hunters go to hunting grounds for game breeding, for their protection as well as for the management of the conditions in habitats.

Hunters' engagement in hunting grounds is targeted at the following: the conservation and protection of game animals; the construction of game fields, natural sheds and game feeding; the introduction of game to hunting grounds; management of predator populations; controlled hunting and the use of game; foresting and creation of protective zones; the elimination of gypsy moths; the regulation of land, springs and streams; removal of garbage (compulsory activity on each April 15); humanitarian activities.

Проф. др Зоран Поповић

Пољопривредни факултет
Универзитета у Београду

Prof. Dr Zoran Popovic

Agricultural Faculty
Belgrade University

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ И ЛОВ

THE HUNTING WEAPONS AND HUNTING

Лов је назив за методе и начине ловљења дивљачи. Јавља се и развија упоредо са појавом и развојем људске врсте, када се дошло до спознаје да је месо дивљачи употребљиво за исхрану. То је довело до организованог лова дивљачи, као средства за одржавање живота и опстанка људске врсте, за које је било неопходно и оружје, са којим је човек лакше и успешније водио борбу на одстојању са дивљим зверима. Сам начин лова, као и оружје неопходно за лов, у почетку је било примитивно: користило се оно израђено од обичног камена, затим дрвене тољаге, копља, лук и стреле са металним шиљком, као и птице обучене за лов (соко, сури и степски орао) на подручју Азије. Временом се оружје усавршавало, и од оног које је у почетку служило за одбрану, напад и лов, развило се модерно ловачко оружје и муниције.

Лов постепено постаје секундарни извор хране и грана привређивања. У неким културама дивљач и крзна користили су се као платежно средство, а у античко доба владари су носили ортат од лављег крзна као симбол победе. На стенама пећина у Шпанији, Француској и Италији † Алтамири, Ласку, Мадлени, Адаури и другима † сачувани су цртежи са сценама масовног лова, настали пре 15.000 година, а као први ловац у историји помиње се краљ Нимрод, градитељ вавилонске куле.

У античко доба лов је служио и за стицање ратних вештина. Стари Грци и Римљани гајили су

In ancient times, hunting was considered a pastime to help people practice skills of war in times of peace. The ancient Greeks and Romans

Hunting is the practice of pursuing animals, which has an extremely long history and may be dated to the time of the emergence of Homo Sapiens, when the early humans realized that animals could be used for subsistence. That led to organized hunting activities as a means of human survival and food supply. It also required certain tools, necessary for an easier and more successful long distance struggle with wild animals. The earliest hunting tools, like hunting itself, were primitive and would have included rocks, wooden clubs, spears, and bows and arrows with metal points, as well as birds (hawk, golden eagle) trained for hunting in Asia. Hunting weapons have gradually evolved, developing from primitive arms used for defense and hunting, to modern cartridge firearms.

Hunting has gradually come to be seen as a secondary source of food and industrial activity. In certain societies, game animals and their skins were used as a means of payment, while during antiquity kings often wore lion's skin robe as a sign of victory. Drawings

preserved on the walls of Altamira, Lascaux, La Magdalene, Addaura and some other caves depict scenes of mass hunting, made 15.000 years ago. King Nimrod, the builder of the Tower of Babel, was remembered as the first hunter in history.

посебан култ према лову и животињама. Митологија каже да се у страсног младог ловца Адониса заљубила богиња љубави и лепоте, Зевсова кћи Афродита. Познате су две богиње заштитнице лова: Артемида код Грка и Дијана код Римљана. У средњовековној Србији, почетком 14. века, лов се спомиње у даровним повељама српских владара.

Лов је оставио значајне трагове у култури, филозофији, уметности и митологији. Ловна дивљач је приказивана на грбовима као заштитни знак многих династија и дворова. Временом је лов постао и витешка забава властеле:

„Кад владалац у лов пође, два дана се припрема свита, а на дан лова цела пратња је на окупу. Ту су војводе и доглавници, ту су телохранитељи и служитељи, спремни ловачки ножи, оштри мачеви и лака копља, луци и тетиве са тулама пуним стрела. На двору цика и штектање паса, кликтање соколова, трубе затрешице и сваки је на своме месту... пешаци наоружани мачем и једним овалним шитом..., копљаници са добро окованим потешким копљем, грудним оклопом, малим шлемом..., дворски стрелци са црвеним капама, извезеним канијама за стреле и луком и малим ножем. Сваки властелин имао је на глави шлем са грбом своје династије... Најзад, ето и сама цара Душана, на његовом поносном хату, који беше покривен скрученим белим покровцем, на коме је изведен немањићки орао, а његова одора од злата, чохе и рубина.“¹

У деветнаестом и двадесетом веку лов добија нови значај, регулисан законом. Он улази у нову фазу, у којој се схвата као физички активан, рекреативни одмор у природи. Лов такође постаје и привредна грана, односно делатност помоћу које се може посредно утицати на заштиту природе и очување биолошке равнотеже.

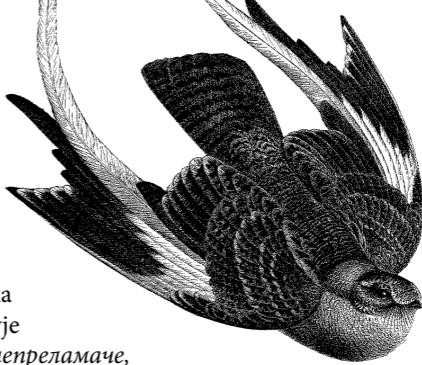
¹ Д. Марковић, С. Јовићевић, *Лов у средњовековним српским повељама*, Београд 2006, 135.

cultivated special hunting and animal rituals. Mythology says that Aphrodite, the daughter of Zeus and goddess of love and beauty, fell in love with the young Adonis, a passionate hunter. The cultural and psychological importance of hunting in ancient societies is represented by two goddesses of classical antiquity, Greek Artemis and Roman Diana. In mediaeval Serbia, hunting is documented as early as the 14th century in deeds of donation of the Serbian nobility. Game animals also found their place on the coats-of-arms of numerous dynasties and courts. Hunting played an important role in world culture, marking not only art, but also philosophy and mythology. Eventually, it became a sport for the upper classes:

“When the ruler is going hunting, his retinue prepares for two days. When the day comes, the whole retinue gathers at his place. There are his dukes and top aides, body guards and servants, prepared hunting knives, sharp swords and javelins, bows and strings with quivers full of arrows. The court echoes with shouts and barking, the trumpets blare and everyone is in his position... footmen are armed with swords and oval shields..., spearmen with heavy spiked javelins, suits of armor, and little helmets..., archers with red hats, embroidered quivers, bows and a little knife. Each nobleman has a helmet with his own coat-of-arms... Eventually, here comes Tsar Dusan himself, in clothes made of gold, cloth and rubies, riding on his proud horse, covered with white precious shabraque, with the so-called Nemanjic eagle.”¹

In the 19th and 20th centuries hunting was given a new importance, regulated by the law. It emerged as a physically active, recreational outdoor activity, requiring sportsmanship. Hunting also became an important part of the economy, advocating the claim that hunting can be a necessary component of modern wildlife management, for example to help the preservation of nature and maintain the biological balance.

¹ D. Markovic, S. Jovicevic, *Lov u srednjovekovnim srpskim poveljama* (Hunting in Serbian mediaeval charters), Belgrade 2006, 135.

Ловачко оружје се временом технички развијало и све више усавршавало, тако да је у средњем веку хладно оружје замењено ручним ватреним оружјем за одстрел дивљачи. Ватreno стрељачко оружје настало је када су људи пронашли барут и енергију добијену његовим сагоревањем почели да користе за избацивање пројектила. У Европи је барут био познат још у 13. веку, а ручно стрељачко оружје усавршено је у 15. веку, када се као упаљачки механизам почeo користити фитиљ. Ловачко оружје за лов на пернату дивљач с кременским упаљачким механизmom унапредио је почетком 17. века Француз Марин Буржоа (Marin Bourgeois), а крајем 18. и почетком 19. века још више су га усавршили енглески пушкари. Једноцевна ловачка пушка, као најједноставније ручно ватreno оружје, била је у употреби све до почетка 18. века, када је Енглез Џозеф Мантон (Joseph Manton)² успео да конструише двоцевку. За првог конструктора савремене ловачке преламаче, острагуше, сматра се Француз Казимир Лефоше (Casimir Lefaucheur),³ који је успео да сједини три битна елемента пуњења: барут, куглице и паљење барута (каписла), и тако дође до сачменог метка – патроне, што је омогућило пуњење цеви пушке са задње стране. Он је 1832. патентирао преламачу са карактеристичном полугом испод поткундака.

За прву савремену пушку са механизмом без *кокота* („hammerless“) сматра се енглеска двоцевка „Маркот“ (Murrcott),⁴ патентирана 1871. Временом је усавршен механизам за запињање и опалење, без ороза, а патентирали су га 1875. Енглези Ансон и Дили (Anson & Deeley). Овај механизам је утврђен у већину савремених двоцевки.

Најпознатија, па према томе и најраширењија савремена ловачка пушка сачмарница без сумње је двоцевка, која се производи у верзији са хоризонтално спојеним цевима (једна до друге) ≠ положаре, и

Hunting weapons, designed and used primarily for hunting game animals, were gradually developed and improved. Thus the Middle Ages saw early cold steel replaced by fire arms, which appeared with the invention of powder, the combustion energy of which was used to fire a projectile. Although Europe was familiar with powder as early as the 13th century, it was not before the 15th century that small fire arms were improved by introducing a fuse mechanism. Game bird hunting weapons with flintlock mechanism were improved by the Frenchman Marin le Bourgeois in the early 17th century, but it was only in the late 18th and early 19th centuries that they were additionally improved by English gunsmiths. The single-barreled hunting rifle as the simplest small firearm was in use by the early 18th century, when the Englishman Joseph Manton² designed a double-barreled rifle. The French gunsmith Casimir Lefaucheur³ is considered the first to have designed a drop-barrel rifle (1832). He managed to join all the three loading components: powder, balls and caps, and was credited with the invention of the first efficient self-contained cartridge system, which further led to the first practical breech-loading weapons.

The English double-barreled Murrcott,⁴ patented in 1871, is considered the first modern rifle with hammerless action. In 1875 two gunsmiths, Anson and Deeley, developed this action into the box lock action and designed the simple lock mechanism, which provided a hammerless action with fewer moving parts than the exposed hammer models available at the time. Strongly opposed by most manufacturers at first, the box lock action quickly became the dominant form of double-barreled rifles.

There is no doubt that the most famous, i.e. the most prevalent hunting rifle is a double-barreled rifle, available in either side-by-side (horizontal) or over-

2 П. Трутин, М. Ђирић, *Лов и ловачко оружје*, Крагујевац 1976, 23.

3 Исто.

4 Ј. Хартман, *Ловачке пушке некад и сад*, Чаковец 1988, 21.

вертикално спојеним цевима (једна изнад друге) ≠ бокерице. Иако се већина двоцевних сачмара израђује у систему преламача, француска фабрика „Дарн“ (Darne) израђује двоцевке са фиксним цевима ≠ непреламаче, које се пуне помицањем затварача према назад. Поред двоцевки постоје и сачмарице преламаче са једном цеви, тзв. једнометке, затим репетирке, са једном фиксираном цеви, као и полуаутоматске сачмарице које имају магацин за смештај од 3 до 5 метака.

Иако међу љубитељима лова важи мишљење да се вештина и спортски дух у лову доказују пушком једнометком, многа ловишта забрањују употребу полуаутоматских сачмарица.

Ловачко оружје је на овој изложби представљено по типолошком принципу, односно по врсти дивљачи за коју је намењено. Пушке сачмарице са глатким цевима су са својом оловном сачмом намењене за лов на **ниску дивљач** – фазане, јаребице, зечеве, дивље мачке, лисице, на удаљености од 50 до 70 метара. За лов на **високу (крупну) дивљач** ≠ медвед, вук, јелен, срндаћ, муфлон, на удаљености од 250 до 500 метара, користе се ловачке пушке са кугленим мецима чије су цеви жлебљене или рисане па се зову *рисанице*. Најчешће се за лов крупне дивљачи користи репетирни ловачки карабин „маузер“. Комбиноване ловачке пушке, које у свом саставу имају глатке и рисане цеви, омогућују истовремени лов на ниску и високу дивљач.

Муниција за ловачке пушке, ловачки сачмени метак ≠ патрона, прилагођена је врстама дивљачи и условима лова, због чега се израђује у више величине, најчешће у калибрима⁵ 12, 16 и 20, и дужини чауре од 65 до 76 mm. Ловачка патрона и куглени метак, који се од војничких разликују по изради кугле која нема плашт, фабрички

5 Ознаке за калибар цеви ловачких сачмарица одређују се рема броју израђених кугли ≠ сачми, од олова тежине једне енглеске лиbre (453,6 g). Ловачком калибром 12 одговара пречник цеви од 18,2 mm..

and-under (vertical) barrel configurations. Although most of the double-barreled shotguns come with the break-action system, the French manufacturer Darne produces doubles with fixed barrels, which are loaded by pulling the receiver backwards. In addition to double-barreled rifles, shotguns also come in a range of firearm operating mechanisms, including single-barreled rifles, bolt-action, or semi-automatic, with magazines holding 3-5 rounds.

Despite the fact that under some jurisdictions the use of semi-automatic rifles for hunting is forbidden, there is a widespread opinion among hunters that their skills and sportsmanship have to be proved by a single shot rifle.

At this exhibition, hunting weapons from the Museum's collection are displayed typologically, i.e. by the type of game they are intended for. Smooth bore shotguns, using slug ammunition and for close ranges (50-70 m), are intended for use on small game – pheasants, partridges, rabbits, wild cats, foxes. The rifle-barreled shotguns with the use of ball cartridges and for longer range shooting (250-500 m) are intended for big game hunting – bears, wolves, deer, roe-bucks, mouflons. The gun most commonly used for big game hunting is the Mauser hunting carbine. Besides these two types of rifles, there is also a combination gun that comprises at least two barrels, a rifle barrel and a shotgun barrel. It can be used to hunt a very wide variety of game, from deer to game birds.

Ammunition for hunting rifles – shells, come in a variety of sizes, depending on the type of game and hunting conditions. It is produced in different calibers, which is measured in terms of gauges.⁵ By far the most common gauges are 12, 16 and 20, while the common length of shells vary from 65 to 76 mm. Hunting shells and balls, unlike military ones, are produced in a gauge range from 4.3 to 11.6 mm, with the intention of achieving quick

5 The gauge number is determined by the number of solid spheres of a diameter equal to the inside diameter of the barrel that could be made from a pound of lead (453.6 g). Gauge 12 is equal to an 18.2 mm diameter.

се израђују у распону калибра од 4,3 до 11,6 mm, све у циљу да се постигне брз и поуздан одстрел дивљачи. Поред уобичајених куглених метака са централним ћелијским паљењем, у ловачке сврхе се такође употребљава и малокалибарско оружје, односно муниција калибра 5,6 mm (.22 Long Rifle).

Ловачко оружје које је припадало Јосипу Титу
Титу различито је по величини, као и по механизму за опаљивање и може се поделити у три основне групе:

Оружје с глатким цевима ћачмаре: према

броју цеви, сачмаре су једноцевке (кат. бр. 6) и двоцевке (кат. бр. 10); према конструкцији уређаја за запињање и опаљивање орозаре (кат. бр. 16) или без ороза, хамерлес, код којих је систем за опаљење смештен у глави пушке (кат. бр. 11); по начину пуњења ћачмаре, преламаче, код којих се врши преламање цеви у односу на кундак (кат. бр. 28), или непреламаче, са цевима фиксираним за пушчану главу; према броју метака, једнометке и двометке, са више од два метка репетирке, код којих се измена испаљеног метка врши ручно, и полуаутоматске, где се измена испаљеног метка – чауре и пуњење новим метком из магацина врши преко саморадећег механизма притиском на обарац (кат. бр. 1).

and efficient hunting. In addition to the usual balls with the central firing, small caliber weapons, i.e. 5.6 mm ammunition, are also used for hunting.

The hunting weapons that belonged to Josip Broz Tito come in a wide variety of sizes and in a range of firearm operating mechanisms, and can be divided into three basic groups:

Smooth bore weapons – shotguns:

- by the number of barrels, they are *single-*

barreled (Cat. No 6) or *double-barreled* (Cat. No 10); by the design of firing mechanisms, *external hammer* models (Cat. No 16) or *hammerless* (Cat. No 11), with the firing mechanism in the receiver; by the way they are reloaded, *break-barrel action* (Cat. No 28) or with a barrel fixed to the receiver; by the number of cartridges used, single-shot, two-shot, repeating, or semi-automatic weapons (Cat. No 1).

Оружје са жлебљеним цевима ћ кугларе:

према броју цеви су једноцевке (кат. бр. 35) и двоцевке (кат. бр. 37), које као и сачмаре могу имати спојене цеви у

хоризонтално – положаре (кат. бр. 38) и вертикално – равни – бокерице (кат. бр. 33); према конструкцији механизма за паљење и начину функционисања су орозаре (кат. бр. 37), хамерлес (кат. бр. 39), репетирке (кат. бр. 43) и малокалибарке (кат. бр. 63).

Оружје с комбинованим цевима: према начину спајања глатких и жлебљених цеви може бити двоцевно – положаре и бокерице (глатко-сачмени метак и жлебљена цев за куглени метак, кат. бр. 67), и троцевно – дрилинг (две цеви за сачмени метак и једна за метак са

куглом, кат. бр. 64). У групу комбинованих пушака спадају и пушке преламаче са цевима за мењање, где се на кундак са затварачем и главом са механизмом могу причврстити глатке, рисане и комбиноване цеви (кат. бр. 69).

Збирка оружја, која је на изложби представљена са 72 експоната, садржи примерке ловачког оружја произведене у познатим фабрикама и радионицама у СССР-у, Белгији, Италији, Енглеској, Демократској

Rifles, Slug-guns:

- by the number of barrels, they are *single-barreled* (Cat. No 35) or *double-barreled* (Cat. No 37), which are available either as side-by-side (Cat.

No 38) or over-and-under version (Cat. No 33); by the operating mechanisms, with *external hammer* (Cat. No 37), *hammerless* (Cat. No 39), *repeating arms* (Cat. NO 43) or small caliber arms (Cat. No 63).

Combination guns:

- with two barrels, *side-by side* or *over-and-under* (Cat. No 67), or *drillings*, with three barrels – two smoothbore and one rifled (Cat. No 64). This type also include the break-action gun with detachable barrels (Cat. No 69).

The collection, 72 pieces of which are displayed at the exhibition, comprised models manufactured in famous workshops and factories in the Soviet Union, Belgium, Italy, England, the German Democratic Republic and the Federal Republic of Germany, Austria, Sweden, the United States, Czechoslovakia, Finland, Japan and Yugoslavia. By the technology employed in the production, the collection ranges from the simple models, with modest engravings, manufactured in the movable workshops of the youth working brigades or pre-military camps, to the precious unique models of special execution, which were given to Tito by foreign representatives during their

Кат. бр. 166 / Cat. No. 166

Кат. бр. 164 / Cat. No. 164

и Савезној Републици Немачкој, Аустрији, Шведској, САД, ЧССР, Финској, Јапану и Југославији. Начин израде је различит, почев од оног сасвим једноставног, стандардне израде, са скромним украсима, израђеног у покретним радионицама омладинских радних бригада и центрима предвојничке обуке, па до скупоцених уникатних примерака посебне израде које су Титу поклањали представници страних држава приликом њихових сусрета. Као велики државник, председник Тито је, у знак признања и поштовања, ловачко оружје и опрему добио на поклон од истакнутих државника и личности: Винстона Черчилла, Алда Мора, совјетског маршала Георгија Жукова, Ђузепеа Сарагата, америчког генерала Колинса, новинара Ралфа Деја, Леонида Брежњева, Јумџагина Џеденбала, индонежанског генерала Насутиона, Ерика Хонекера, Џавахарлала Нехруа и многих других који су својим политичким, војним, привредним и културним активностима оставили дубоки траг у савременој светској историји. Поред њих, Тито је ловачко оружје добијао на поклон и од разних појединача, група грађана, друштвено-политичких организација и радних колектива широм Југославије.

Приликом сусрета са државницима из Авганистана, Гвинеје, Египта, Индонезије, Ирана, Кореје, Либије, СССР-а, Панаме, Шведске, Јосип Броз Тито им је поклонио известан број примерака савременог

bilateral meetings. As an outstanding statesman, Tito received hunting weapons and equipment, as a sign of respect and honor, from the following persons: Winston Churchill, Aldo Moro, Soviet Marshal Georgy Zhukov, Giuseppe Saragat, US General Collins, the reporter Ralph Day, Leonid Brezhnev, Yumjaagijn Tsedenbal, General Nasution of Indonesia, Erich Honecker, Jawaharlal Nehru and many others whose political, military, economic or cultural activities deeply marked world history. President Tito was also given hunting weapons by individuals, groups of citizens, socio-political and work organizations in Yugoslavia.

During his meetings with statesmen from Afghanistan, Guinea, Egypt, Indonesia, Iran, Korea, Libya, USSR, Panama, Sweden and other countries, Josip Broz showed his respect by giving them for presents modern hunting weapons, which were all unique pieces of great value and ornamented with precious metals.

Tito's collection of hunting weapons was created spontaneously, from 1945 to 1979. Its particular value lies not only in the outstanding figures who contributed to it, but also in the outstanding figure who received the gifts. In addition, it comprises rare models, manufactured for special purposes, which are hardly to be found in mass production. The material value of the collection is to be seen in the employment of precious metals for the

Кат. бр. 167 / Cat. No. 167

Кат. бр. 170 / Cat. No. 170

ловачког оружја. То су углавном били уникатни примерци, велике материјалне вредности, код којих су за украсавање поједињих делова коришћени племенити метали.

Титова збирка ловачког оружја је настала спонтано, у периоду од 1945. до 1979. Њена посебна вредност лежи у личностима које су давале поклоне, као и у личности која их је примала, али и у раритетним моделима оружја рађених за специјалне намене. Материјална вредност збирке огледа се у употреби племенитих метала у изради поједињих комада оружја, као и у њиховом украсавању (позлаћене гравуре дивљачи, ситна арабеска гравура, интарзије и инкрустације од сребра и злата). Због свега овога можемо је свrstати у посебну категорију колекција – збирку поклона.

У збирци се, поред ловачког оружја, налази и већи број предмета који припадају ловачкој опреми: бинокуларни додгледи за осматрање дивљачи, ножеви, торбе за прибор и муницију, столице, кожни реденици за муницију, рукавице за грејање руку, прибор за чишћење и одржавање оружја.

Као љубитељ лова и природе, Тито је приликом сусрета са страним државницима приређивао лов у домаћим ловиштима, као и традиционални лов у Карадорђеву за шефове дипломатских мисија у Југославији.

production of certain models as well as in their decoration (gilt game engravings, arabesque engravings, inlays and incrustations made of silver and gold).

In addition to hunting weapons, the collection includes hunting accessories: binoculars for game-watching, bags for equipment and ammunition, chairs, leather cartridge-belts, hand warmers, cleaning kits etc.

As a great enthusiast for hunting and nature, Tito used to organize hunting excursions for foreign statesmen during their meetings, as well as traditional hunting in Karadjordjevo for foreign diplomats in Yugoslavia.

"The ambassadors and officials of the Yugoslav Foreign Ministry who participate in hunting, will travel by a special train, leaving the station at Topcider on Friday, December 13, at 22.30, which will take them directly to the hunting ground in Vranjak. The hunters will gather on Friday, December 12, from 22.00 to 22.30. During the night, the train will make a stop at one of the local stations. Arrival at Vranjak is scheduled for December 14, at 7.30. Breakfast will be served at the Vranjak forest cottage, where early lunch packs will be distributed and rifles checked. According to the plan, which will be released at the location, hunters will be taken to the hunting ground in carriages. Hunting will take place in all ten facilities and will last until lunch. The game to hunt

Карађорђево 1971 / Karadjordjevo 1971.

„Амбасадори – ловци, и функционери ССИП-а који учествују у лову, путоваће специјалним возом који ће кренути у петак, 13. децембра у 22,30 часа са железничке станице у Топчидеру, како би ловци могли да дођу директно возом у ловиште у Врањак. Окупљање ловаца на железничкој станици Топчидер биће у петак, 13. децембра од 22,00 до 22,30 часова. Воз ће у току ноћи стајати на некој од успутних станица. Долазак у ловиште Врањак утврђен је за 14. децембар у 7,30 часова. У лугарници у Врањаку доручковаће се, поделити оброке за ужину и прегледати пушке. На ловиште се одлази кочијама, према распореду који ће се добити на лицу места. Лов ће се обавити на свих 10 погона до ручка. Ловиће се фазани и зечеви. Забрањен је лов на јелене, кошуте, срне и срндаће. Моле се сви ловци да понесу са собом ловачке пушки и муницију.“⁶

Многи дипломатски представници користили су ову прилику за боље упознавање и разговоре како о билатералној сарадњи тако и о светским проблемима. У здравицама по завршетку лова, које би биле размене између председника Тита и представника дипломатског кора, истичан је значај тог сусрета као скупа пријатељства и солидарности међу људима без обзира одакле су, које су расе и којим језиком говоре, као и жеља да се следећи сусрет, на истом месту

Језерско 1955 / Jezersko 1971.

are pheasants and rabbits, while the hunting of deer, does and roe-bucks is prohibited. Everyone is kindly asked to bring their rifles and ammunition.”⁶

Most of the diplomatic representatives took these opportunities to get to know each other better and to discuss not only bilateral issues but also world politics. In the toasts proposed after hunting, both by President Tito and his guests, the importance of such meeting of friendship and solidarity would be emphasized, regardless of the place the people came from, their race and language, as well as their hope that the next meeting, at the same place, would take place in a better world.

Hunting has a long tradition in the countries of former Yugoslavia. The greatest contribution, particularly in the years following the end of World War 2, has to be attributed to the Yugoslav President Josip Broz Tito. Thus in 1946 he initiated a decree by which roe deer hunting was forbidden for five years. Tito also introduced the practice of game-breeding and protection, which led to hunting being seen as an industry and sporting activity. He particularly stressed the importance of breeding wild game with a high trophy rating, which could contribute to the development of hunting tourism, since most hunters go hunting for trophy only. Big game is often pursued for

Карађорђево 1975 / Karadjordjevo 1975.

наредне године, деси у бољим временима и бољој ситуацији у свету.

Организовање ловства на просторима Југославије има дугогодишњу традицију. Велики допринос томе, посебно у првим годинама по ослобођењу, припада председнику Југославије Јосипу Брозу Титу. На његову иницијативу 1946. донета је одлука о петогодишњој заштити – забрани лова срнеће дивљачи. Тито је у југословенско ловство увео и праксу узгајања, чувања и заштите дивљачи, а његова је заслуга што је ловство у СФРЈ добило статус корисне привредне и спортско-рекреативне гране. Посебно је истичао неопходност узгајања дивљачи са високим трофејним рејтингом, која много значи за развој ловачког туризма, имајући у виду чињеницу да већина ловаца иде у лов управо због трофеја. Код високе дивљачи (јелен, срндаћ, лопатар, муфлон, козорог), за трофеј се сматрају рогови, код медведа, вукова, дивљих мачака, рисова, лисица трофеј је лобања или крзно, код дивље свиње кљове, док је код пернате дивљачи трофеј њихово делимично или цело препарирано тело. Поред трофеја са рејтингом који се оцењују, постоје и трофеји који имају симболичну декоративну вредност, као што су украсна перца пернате дивљачи. Имајући у виду Титов допринос развоју ловства, Међународни савет за лов и очување дивљачи (The International Council for Game and Wildlife Conservation, CIC) доделио му је 1977. своју

⁶ Дипломатски лов, 14. XII 1974. у Карађорђеву, Архив МИЈ, V-10, K/697.

Карађорђево 1963 / Karadjordjevo 1963.

a trophy: deer, roe buck, fallow deer, mouflon and ibex for their horn; bears, wolves, wild cats, lynxes and foxes for their head or pelt; wild boar for their tusks. Game birds are usually pursued with the intention of having them stuffed afterwards. In addition to trophies which are measured and evaluated, there are trophies with symbolical, simple decorative value, such as feathers. In 1977, Tito's contribution to the development of hunting in Yugoslavia was rewarded by the International Council for Game and Wildlife Conservation (CIC). He was the first statesman ever to receive the Council's Golden Badge.

The trophies that Tito collected hunting on Yugoslav hunting grounds won gold medals at numerous international hunting exhibitions (Zagreb 1971, Marseilles 1977, Bucharest 1979). Highly ranked also were those trophies obtained in other hunting grounds throughout Europe, Asia and Africa.

Regardless of the fact that they are privately owned by a hunter, trophies, when evaluated for a medal, are subject to certain regulations and procedures: they have to be shown at the official exhibitions, where they are measured and assessed and afterwards given a certificate.

For their hunting potential, the domestic hunting grounds are famous throughout the world. Hunters

златну значку као првом државнику једне земље коме је то признање дато.

Трофеји дивљачи које је Тито одстрелио на ловиштима Југославије освајали су златне медаље на многим међународним изложбама ловачких трофеја (Загреб 1971, Марсељ 1977, Букурешт 1978). Високи ранг имају и трофеји одстрељене дивљачи у ловиштима многих земаља Европе, Азије и Африке.

Без обзира што су лична својина ловца, ловачки трофеји морају бити приказани на службеним изложбама, где добијају званичну оцену и одговарајући сертификат.

По ловном потенцијалу и добрим могућностима за лов наша ловишта позната су у Европи и у свету. Ловце привлаче не само због своје сталне фауне, већ и због великог броја разних врста ловних птица селица које прелеђу наша ловишта, приземљују се и гнезде на нашим језерима и барама. Палићко и Лудашко језеро, Обедска бара, Бело блато у свету су позната као биолошка станица разних врста птица.

***

Настављајући циклус тематских изложби и презентацију збирки из фонда Музеја историје Југославије које су некада биле изложене на сталној поставци, Музеј је припремио изложбу „**Ловачко оружје Јосипа Броза Тита**“ са којом ширу културну јавност жели да упозна са музејским предметима велике историјске и материјалне вредности, који, заједно са фотографијама, сведоче о многим сусретима чији су учесници својим активностима у политичким, војним, привредним и културним догађајима оставили дубоки траг у савременој светској историји.

are attracted not only by the fauna, but also by the possibility of hunting migratory birds flying over land and nest on lakes and ponds along their way. Lakes Palic and Ludos, the Obedska Bara Marsh and Belo blato (White Mud) are well known as habitats of various bird species.

***

Continuing the cycle of temporary exhibitions aimed at the presentation of the treasures of the Museum of Yugoslav History once displayed at its permanent exhibition, the Museum has prepared a new exhibition, “The hunting weapons of Josip Broz Tito”, the intention of which is to familiarize the wider cultural public with museum objects of great historical and material value.

Купрешанин Драгољуб

Dragoljub Kupresanin

►► Беље 1977 / Belje 1977.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ЈОСИПА БРОЗА ТИТА

THE HUNTING WEAPONS OF **JOSIP BROZ TITO**

Полуаутоматске:

1. Полуаутоматска ловачка пушка, сачварица, једноцевка, система „Browning“, фабрика „FN Herstal“, Белгија, кал. 16/70 мм, бр. оружја 42651.
Поклон Јосипу Брозу Титу од ЛШПГ „Јелен“, Београд, 1958.
Инв. бр. 1

2. Полуаутоматска ловачка пушка, сачварица, једноцевка, система „Franchi“, фабрика „Franchi“, Бреша, Италија, кал. 12/70 мм, бр. оружја AO 8420.
Поклон Јосипу Брозу Титу од ЛШПГ „Јелен“, Београд, 22. маја 1965.
Гравирана пущчана глава.
Инв. бр. 2

Semi-automatic:

3. Полуаутоматска ловачка пушка, сачварица, једноцевка, система „Breda“, фабрика „Breda“, Бреша, Италија, кал. 20/76 мм, бр. оружја 204068.
Поклон Јосипу Брозу Титу од ЛШПГ „Јелен“, Београд, маја 1968.
Инв. бр. 4

4. Полуаутоматска ловачка пушка, сачварица, једноцевка, система „Cosmi“, фабрика „Cosmi“, Анкона, Италија, кал. 29/70 мм, бр. оружја 2442.
Поклон Јосипу Брозу Титу од ЛШПГ „Јелен“, Београд, 28. маја 1963.
Инв. бр. 5

5. Полуаутоматска ловачка пушка, једноцевка, модел 11-48, фабрика „Remington“, Илион, САД, кал. .410 Magnum 10,6 mm/76, бр. оружја 4106700.
Поклон Јосипу Брозу Титу од Стеве Стрилића, америчког држављанина југословенског порекла, Крањ, 1954.
Инв. бр. 89

Једноцевке:

Single-barreled:

6. Ловачка пушка, сачварица, једноцевка, са чекићем, ручна израда, кал. 12 мм.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Центра предвојничке обуке среза Никшићког.

Инв. бр. 19

7. Ловачка пушка, сачварица, једноцевка, система „hammerless“, ручна израда, кал. 16 мм.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Љ. Р. Т. М. П.

Инв. бр. 20

8. Ловачка пушка, сачварица, једноцевка, с чекићем и лафетом, за лов пернате дивљачи у ритовима, произведена у Белгији, кал. 4/5,75 мм, бр. оружја 7416.

Инв. бр. 32

6. Single-barreled shotgun, with external hammer, cal. 12 mm, hand made.

Gift to Josip Broz Tito from a Pre-military training camp of the Niksic district.

Inv. No 19

7. Hammerless single-barreled shotgun, cal. 16 mm, hand made.

Gift to Josip Broz Tito from L.J. R. T. M. P.

Inv. No 20

8. Single-barreled shotgun, with external hammer and gun carriage, for hunting game birds in swampy areas, cal. 4/5.75 mm, manufactured in Belgium, serial no. 7416.

Inv. No 32

Двоцевке:

Double-barreled (side-by-side):

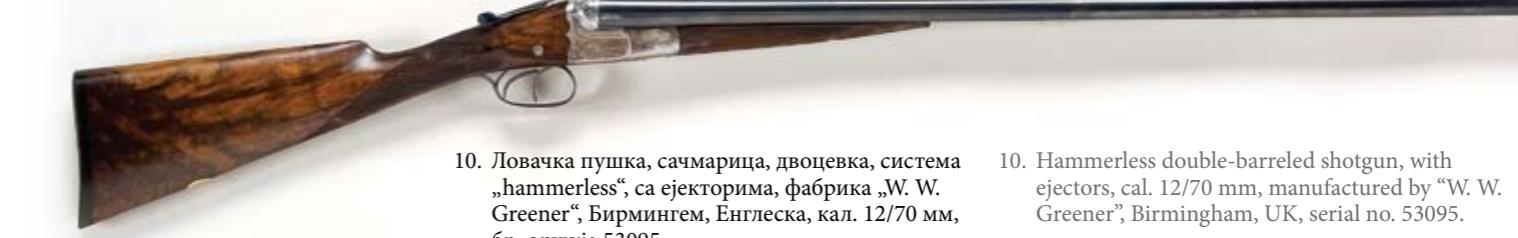

9. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, фабрика „ТОЗ-Тула“, СССР, кал. 16/70 мм, бр. оружја 385-45.

Поклон Јосипу Брозу Титу од совјетске омладине, 25. октобра 1945.

На цевима и пушчаној глави златна инкрустација, обараче позлаћене, интарзија на кундаку.

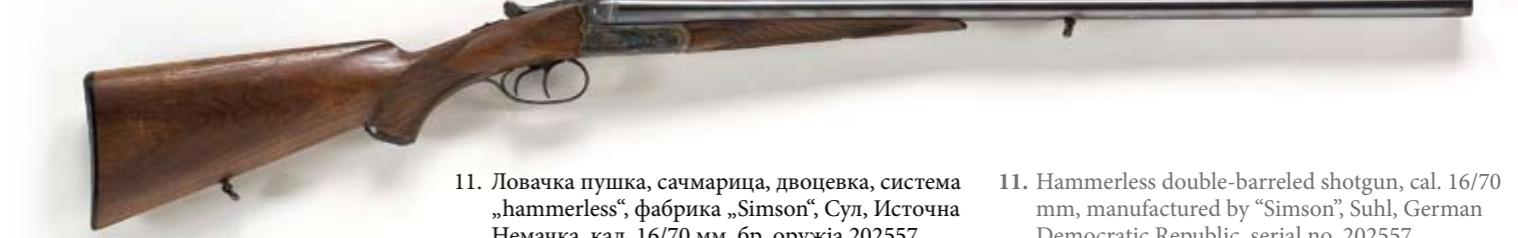
Инв. бр. 8

10. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „W. W. Greener“, Бирмингем, Енглеска, кал. 12/70 мм, бр. оружја 53095.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Винстона Черчила, у Лондону, марта 1953, приликом Титове посете Енглеској.

Инв. бр. 9

11. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, фабрика „Simson“, Сул, Источна Немачка, кал. 16/70 мм, бр. оружја 202557.

Поклон Јосипу Брозу Титу од грађана Мојковца приликом његове посете Црној Гори, 17-22. септембра 1959.

Инв. бр. 10

9. Hammerless double-barreled shotgun, cal. 16/70 mm, manufactured by "TOZ-Tula", USSR, serial no. 385-45.

Gift to Josip Broz Tito from the youth of the Soviet Union, October 25, 1945.

Barrels and receiver (action frame) with gold incrustation, gilded triggers, butt with inlays.

Inv. No 8

10. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "W. W. Greener", Birmingham, UK, serial no. 53095.

Gift to Josip Broz Tito from Winston Churchill, during Tito's visit to England. London, March 1953

Inv. No 9

11. Hammerless double-barreled shotgun, cal. 16/70 mm, manufactured by "Simson", Suhl, German Democratic Republic, serial no. 202557.

Gift to Josip Broz Tito from the citizens of Mojkovac, during his visit to Montenegro, September 17-22, 1959.

Inv. No 10

12. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Saint-Etienne“, Белгија, кал. 12/70 мм, бр. оружја 569.

Поклон Јосипу Брозу Титу од мароканског краља Хасана II за време Титове званичне посете Мароку, фебруара 1961.

Златна инкрустација на кундаку, позлаћена плочица са грбом Марока.

Инв. бр. 15

12. Hammerless double-barreled shotgun, cal. 12/70 mm, with ejectors, manufactured in Saint-Etienne, Belgium, serial no. 569.

Gift to Josip Broz Tito from King Hasan II during his official visit to Morocco in February 1961.

Butt with golden incrustation, gilded plate with the Moroccan coat-of-arms.

Inv. No 15

13. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Auguste Francotte“, Белгија, кал. 12/65, бр. оружја 90870.

Поклон Хуари Бумедијена Јосипу Брозу Титу за време званичне посете Алжиру, новембра 1969.

Ситна арабеска гравура и марморирана баскула.

Инв. бр. 16

13. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 12/65 mm, manufactured by "Auguste Francotte", Belgium, serial no. 90807.

Gift to Josip Broz Tito from Houari Boumediène during his official visit to Algeria in November 1969.

Arabesques engraving and marbled receiver (action frame).

Inv. No 16

14. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Ferlach“, Аустрија, кал. 16/65 мм, бр. оружја 143.

Поклон Јосипу Брозу Титу од корушких жена, 10. јуна 1945.

Инв. бр. 17

14. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 16/65 mm, manufactured by "Ferlach", Austria, serial no. 143.

Gift to Josip Broz Tito from the women of Carinthia, June 10, 1945.

Inv. No 17

15. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, фабрика „Црвена застава“, Крагујевац, СФРЈ, кал. 16/70 мм, бр. оружја 11.

Поклон Јосипу Брозу Титу од колектива „Црвена застава“, 25. маја 1957.

Инв. бр. 18

15. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 16/70 mm, manufactured by "Crvena zastava", Kragujevac, SFRY, serial no. 11.

Gift to Josip Broz Tito from the manufacturer, May 25, 1957.

Inv. No 18

16. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, са спољним чекићем, фабрика "Bayard", Белгија, кал. 16/65 мм.

Инв. бр. 21

16. Double-barreled shotgun, with external hammer, cal. 16/65 mm, manufactured by "Bayard", Belgium.

Inv. No 21

17. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, Аустрија, кал. 36 мм, бр. оружја 14.

Инв. бр. 22

17. Hammerless double-barreled shotgun, cal. 36 mm, manufactured in Austria, serial no. 14.

Inv. No 22

18. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, фабрика „ТОЗ-Тула“, СССР, кал. 12/70 мм, бр. оружја 6038.

Поклон Јосипу Брозу Титу од оружаних снага ССРП-а за време званичне посете маршала Г. Жукова Југославији октобра 1957.

Баскула и плочице са инкрустацијом од злата и рељефном цветном гравуrom.

Инв. бр. 26

19. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, модел МС-11, фабрика „ТОЗ-Тула“, СССР, 1954, кал. 12/70 мм, бр. оружја 1302.

Арабеска гравура, позлаћене обараче.

Инв. бр. 27

20. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, фабрика „Indian Ordnance Factories“, Индија, кал. 12/65 мм, бр. оружја 1227.

Поклон Јосипу Брозу Титу од председника Индије Ч. Нехруа приликом Титове званичне посете Индији, 16-24. децембра 1954.

Инв. бр. 28

18. Hammerless double-barreled shotgun, cal. 12/70 mm, manufactured by "TOZ-Tula", USSR, serial no. 6038.

Gift to Josip Broz Tito from the Soviet Army during Marshal G. Zhukov's official visit to Yugoslavia in October 1957.

Receiver (action frame) and lock- plates with golden incrustation and floral engraving.

Inv. No 26

19. Hammerless double-barreled shotgun MC 11, cal. 12/70 mm, manufactured by "TOZ-Tula", USSR, 1954, serial no. 1302.

Arabesque engraving, gilded triggers.

Inv. No 27

20. Hammerless double-barreled shotgun, cal. 12/65 mm, manufactured by "Indian Ordnance Factories", India, serial no. 1227.

Gift to Josip Broz Tito from Jawaharlal Nehru, President of India, during Tito's official visit to India, December 16-24, 1954.

Inv. No 28

21. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Luigi Franchi“, Бреша, Италија, кал. 12/70 мм, бр. оружја 14819.

Поклон Јосипу Брозу Титу од председника Италије Бүзепа Сарагата за време званичног сусрета у Југославији, 2. октобра 1969.

Енглеска гравура лишића, златна плочица на кундаку и напис „Тито“.

Инв. бр. 31

21. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "Luigi Franchi", Brescia, Italy, serial no. 14819.

Gift to Josip Broz Tito from the Italian President Giuseppe Saragat during their official meeting in Yugoslavia on October 2, 1969.

English floral engraving, butt with golden plate and inscription "Tito".

Inv. No 31

22. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Ayaagure & Aranzanal“, Шпанија, кал. 12/70мм, бр. оружја 228928.

Поклон Јосипу Брозу Титу од излагача шпанског павиљона на Загребачком велесајму, септембра 1968.

Инв. бр. 446

22. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "Ayaagure & Aranzalan", Spain, serial no 228928.

Gift to Josip Broz Tito from the Spanish exhibitors at the Zagreb International Fair in September 1968.

Inv. No 446

23. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Gebrüder Merkel“, Сул, ДР Немачка, кал. 12/70 мм, бр. оружја 715188.

Поклон Јосипу Брозу Титу од државника Монголије Јумжаагијн Цеденбала приликом званичне посете Југославији, јула 1975.

Рељефна гравура са ловачким мотивима.

Инв. бр. 450

23. Hammerless double-barreled shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "Gebrüder Merkel", Suhl, German Democratic Republic, serial no. 715188.

Gift to Josip Broz Tito from the Mongolian statesman Yumjaagiyn Tsedenbal during his official visit to Yugoslavia in July 1975.

Hunting scene engraving.

Inv. No 450

Бокерице:

Double-barreled over/under shotguns:

24. Ловачка пушка, сачварица, бокерица, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Gebrüder Merkel“, Сул, ДР Немачка, кал. 16/70 мм, бр. оружја 38223.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Војнoplанинског газдинства Хан Пијесак, 25. маја 1954.

Инв. бр. 7

24. Hammerless over/under shotgun, with ejectors, cal. 16/70 mm, manufactured by "Gebrüder Merkel", Suhl, German Democratic Republic, serial no. 38223.

Gift to Josip Broz Tito from a Military Mountain Farm in Han Pijesak, May 25, 1954.

Inv. No 7

25. Ловачка пушка, сачварица, бокерица, система „Browning“, са ејекторима, фабрика „FN Herstal“, Белгија, кал. 12/70 мм, бр. оружја 18784.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Народне милиције, Београд, 20. октобра 1951.

Инв. бр. 11

25. Browning over/under shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "FN Herstal", Belgium, serial no. 18784.

Gift to Josip Broz Tito from the People's Militia, Belgrade, October 20, 1951.

Inv. No 11

26. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, бокерица, фабрика „BSW-Suhl“, ДР Немачка, кал. 12/70 мм, бр. оружја 53096.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Команде града Загреба.

Браник обарача од рога.

Инв. бр. 12

26. Double-barreled over/under shotgun, cal. 12/70 mm, manufactured by "BSW Suhl", German Democratic Republic, serial no 53096.

Gift to Josip Broz Tito from the Zagreb City Command.

Horn trigger guard.

Inv. No 12

27. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, бокерица, са ејекторима, фабрика „ТОЗ“, СССР, кал. 12/70 мм, бр. оружја CPNO 814.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Жарка Броза, Београд, маја 1976.

Гравирана са мотивима из лова.

Инв. бр. 14

27. Double-barreled over/under shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "TOZ", USSR, serial no. CPNO 814.

Gift to Josip Broz Tito from his son Zarko Broz, Belgrade, May 1976.

Hunting scene engraving.

Inv. No 14

28. Ловачка пушка, сачварица, двоцевка, бокерица, фабрика „Pietro Beretta“, Бреша, Италија, кал. 20/70 мм, бр. оружја 31170.

Поклон Јосипу Брозу Титу од италијанског државника Алда Мора за време његове званичне посете Југославији, 9. новембра 1965.

Баскула гравирана са позлаћеним фигурама дивљачи, обараче позлаћене, на бранику обараче златни монограм J.B.T.

Инв. бр. 24

28. Double-barreled over/under shotgun, cal. 20/70 mm, manufactured by "Pietro Beretta", Brescia, Italy, serial no 31170.

Gift to Josip Broz Tito from the Italian statesman Aldo Moro, during his official visit to Yugoslavia on November 5, 1965.

Gilded game scene engraving on receiver (action frame), gilded triggers, trigger guard with golden monogram J.B.T.

Inv. No 24

29. Ловачка пушка, сачмарница, двоцевка, бокерица, са ејекторима, фабрика „Gebrüder Merkel“, Сул, ДР Немачка, кал. 12/70 мм, бр. оружја 33384.

Поклон Јосипу Брозу Титу од ЦК КП Црне Горе, 25. маја 1952.

Инкрустација златном жицом.

Инв. бр. 30

29. Double-barreled over/under shotgun, with ejectors, cal. 12/70 mm, manufactured by "Gebrüder Merkel", Suhl, German Democratic Republic, serial no 33384.

Gift to Josip Broz Tito from the Central Committee of the Communist Party of Montenegro, May 25, 1952.

Golden wire incrustation.

Inv. No 30

30. Ловачка пушка, сачмарница, бокерица, са ејекторима, фабрика „Graifert & Co“, Сул, ДР Немачка, кал. 20/70 мм, бр. оружја 35833.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Државне туристичке службе Југославије из Њујорка, 14. априла 1969.

Инв. бр. 447

30. Double-barreled over/under shotgun, with ejectors, cal. 20/70 mm, manufactured by "Graifert & CO Suhl", Germany, serial no. 35833.

Gift to Josip Broz Tito from the Yugoslav Tourist Office in New York, April 14, 1969.

Inv. No 447.

31. Ловачка пушка, куглара, бокерица, за лов у тропским областима, фабрика „Ferlach“, Аустрија, кал. .470 „Nitro Express“, бр. оружја 4273.59.

Поклон Јосипу Брозу Титу од органа безбедности СФРЈ, 25. маја 1972.

Баскула и плочице гравиране с ловачким орнаментима тропске дивљачи.

Инв. бр. 38

31. Rifle-barreled over/under shotgun for hunting in tropical areas, .470 nitro express caliber, manufactured by "Ferlach", Austria, serial no. 4273.

Gift to Josip Broz Tito from the Yugoslav Security Service, May 25, 1972.

Receiver (action frame) and lock-plate with tropical game scene engraving.

Inv. No 38

32. Ловачка пушка двоцевка, куглара, бокерица, са ејекторима, фабрика „L. Borovnik“, Ферлах, Аустрија, кал. .300 „Holland & Holland Magnum“, бр. оружја 40.1979.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Ивана Мачека, децембра 1958.

Позлаћен механизам за опаљивање, рельефна гравура дивљачи.

Инв. бр. 41

32. Rifled double-barreled over/under shotgun, with ejectors, .300 "Holland & Holland" Magnum caliber, manufactured by "L. Borovnik", Ferlach, Austria, serial no. 40.1979.

Gift to Josip Broz Tito from Ivan Macek in December 1958.

Gilded trigger mechanism, game scene engraving.

Inv. No 41

33. Ловачка пушка, куглара, мод. 323Е, бокерица, са ејекторима, фабрика „Gebrüder Merkel“, Сул, ДР Немачка, кал. 9,3 x 74R, бр. оружја 95420.

Поклон Јосипу Брозу Титу од државника ДР Немачке Ериха Хонекера приликом његове посете Југославији, 12/13. јануара 1977.

Плочице у рельефној гравури, орнаменти дивљачи израђени у злату, орнамент тигра у слоновој кости.

Инв. бр. 43

34. Ловачка пушка, куглара, бокерица, са ејекторима, „Merkel“ M-353E, фабрика „Gebrüder Merkel“, Сул, ДР Немачка, кал. 7 x 65R, бр. оружја 95120.

Поклон Јосипу Брозу Титу од државника ДР Немачке Ериха Хонекера.

Плочице са златним фигурама дивљачи, пушчана глава и доњи део баскуле у арабеска гравури, гравура тетреба у слоновачи.

Инв. бр. 410

33. Over/under slug-gun shotgun, with ejectors, cal. 9.3 x 74R M-323E, manufactured by "Gebrüder Merkel", Suhl, German Democratic Republic, serial no 95420.

Gift to Josip Broz Tito from the German statesman Erich Honecker, during his visit to Yugoslavia on January 12/13, 1977.

Plates with game scene engraving: game ornaments in gold, tiger ornaments in ivory.

Inv. No 43

34. Merkel M-353E over/under shotgun, with ejectors, cal. 7 x 65R, manufactured by "Gebrüder Merkel", Suhl, German Democratic Republic, serial no 95120.

Gift to Josip Broz Tito from the German statesman Erich Honecker.

Plates with gold game animals, receiver (action frame) head and under part with arabesque engraving, a grouse engraved in ivory.

Inv. No 410

Једноцевке:**Single-barreled:**

35. Ловачка пушка, куглара, једноцевка, система „Kerner“, фабрика „Ernest Kerner“, Сул, ДР Немачка, кал. 7 x 57R, бр. оружја 19736.

Поклон Јосипу Брозу Титу од рудара Креке. Обарача ог рога бивола, плочице гравиране ловачким мотивима.

Инв. бр. 44

35. Kerner single-barreled hunting rifle, cal. 7 x 57R, manufactured by "Ernest Kerner", Suhl, German Democratic Republic, serial no. 19736.

Gift to Josip Broz Tito from the miners of the Kreka mine.

Buffalo horn trigger, plates with hunting scene engraving.

Inv. No 44

36. Ловачка пушка куглара, једноцевка осмобридна са чекићем, за одстрел високе дивљачи, производња „A. Kawan“, Ферлах, Аустрија, кал. 11,15 x 58R, Werndl M.77, бр. оружја A 49586.

Инв. бр. 52

36. Werndl M77 octagonal single-barreled hunting rifle, with external hammer, for big game hunting, cal. 11.15 x 58R, manufactured by "A. Kawan Ferlach", Austria, serial no. A49586.

Inv. No 52

Двоцевке:**Double-barreled:**

37. Ловачка пушка, куглара, двоцевка с чекићем, за лов у тропским областима, фабрика „Johann Kalezky“, Беч, Аустрија, 1882, кал. 50-140 Sharps 12,5 x 80R, бр. оружја 32177. У поткову кундака магацин за два метка.

Инв. бр. 45

37. Double-barreled hunting rifle, with hammer, for hunting in the tropics, .50-140 Sharps 12.5 x 80R caliber, manufactured by "Johann Kalezky", Vienna, Austria, 1882, serial no. 32177. Two-cartridge magazine in the buttplate.

Inv. No 45

38. Ловачка пушка, куглара, двоцевка са фиксним цевима, за лов у тропским областима, фабрика „Johann Kalezky“, Беч, Аустрија, кал. .40-90 Ballard 10,5 x 70R, бр. оружја 7671.641.10.

Инв. бр. 46

38. Double-barreled hunting rifle with fixed barrels for hunting in the tropics, .40-90 Ballard 10.5 x 70R caliber, manufactured by "Johann Kalezky", Vienna, Austria, serial no. 7671.641.10.

Inv. No 46

Карабини:

Carbines:

39. Ловачка пушка, куглара, двоцевка, система „hammerless“, са ејекторима, фабрика „Westley Richards“, Лондон, Енглеска, кал. .375 „Holland & Holland Magnum Flanged“, бр. оружја 18834.

Баскула гравирана арабеском.
Инв. бр. 48

39. Hammerless double-barreled hunting rifle, with ejectors, .375 "Holland & Holland Magnum Flanged" caliber, manufactured by "Westley Richards", London, UK, serial no. 18834.

Receiver (action frame) with arabesque engraving.
Inv. No 48

40. Ловачка пушка, куглара, двоцевка, система „М.С-7 Тула“, са ејекторима, фабрика Тула, СССР, кал. 9 x 53R „медвед“, бр. оружја 680762.

Поклон Јосипу Брозу Титу од државника Совјетског савеза Леонида Брежњева, за време званичне посете Југославији, 15. новембра 1976.
Баскула инкрустирана сребром и златом са арабеском гравуром, обараче позлаћене.
Инв. бр. 49

40. M.C-7 Tula double-barreled hunting rifle, with ejectors, "bear" cal. 9 x 53R, manufactured by Tula, USSR, serial no. 680762.

Gift to Josip Broz Tito from the Soviet statesman Leonid Brezhnev, during his official visit to Yugoslavia on November 15, 1976.
Receiver (action frame) with silver and gold arabesque engraving, gilded triggers.
Inv. No 49

41. Полуаутоматски ловачки карабин система „Browning B.A.R.“, фабрика "Fabrique Nationale", Херстал, Белгија, кал. 7 mm „Remington Magnum“, бр. оружја 35116.

Поклон Јосипу Брозу Титу од белгијског краља Бодуена за време Титове званичне посете Белгији, 7. октобра 1970.

Сандук затварача, поклопац магацина и бранник обараче гравирани арабеском, обарача позлаћена.

Инв. бр. 55

41. Browning B.A.R. semi-automatic carbine, cal. 7 mm Remington Magnum, manufactured by "Fabrique Nationale", Herstal, Belgium, serial no. 35116.

Gift to Josip Broz Tito from the Belgian King Baudouin during Tito's official visit to Belgium on October 7, 1970.
Receiver (action frame), magazine floor plate and trigger guard with arabesque engraving, gilded trigger.
Inv. No 55

42. Полуаутоматски ловачки карабин М-742 „Remington“, Woodsmaster, САД, кал. .30-06 SPR, бр. оружја A-7093519.

Поклон Јосипу Брозу Титу од радника органа унутрашњих послова Југославије, 15. фебруара 1977.

Инв. бр. 69

42. Remington M 742 semi-automatic carbine, .30-06 SPR caliber, manufactured by "Woodsmaster", USA, serial no. A-7093519.

Gift to Josip Broz Tito from the members of the Yugoslav Ministry of Internal Affairs on February 15, 1977.
Inv. No 69

43. Ловачки карабин система „Mannlicher“, модел L Steyr, Аустрија, кал. 5,6 x 57 mm, бр. оружја 1715.

Поклон Јосипу Брозу Титу од аустријског павиљона на Сајму лова и риболова, Нови Сад, 22. септембра 1967.

Инв. бр. 54

43. Mannlicher L Steyr-Austria carbine, cal. 5.6 x 57 mm, serial no. 1715.

Gift to Josip Broz Tito from the Austrian Pavilion at the Hunting and Fishing Fair in Novi Sad, September 22, 1967.
Inv. No 54

44. Ловачки карабин од преправљеног „Mannlicher“ карабина M-1893, фабрика „Steyr“, Аустрија, кал. 6,5 x 53R „Mannlicher“, бр. оружја 51.

Поклон Јосипу Брозу Титу од грађана среза Млавског, 25. маја 1954.

Изрезбарена звезда.

Инв. бр. 87

45. Ловачки карабин система „Husqvarana“, фабрика „Husqvarana“, Шведска, кал. 7,62 x 63 mm, бр. оружја 627760.

Поклон Јосипу Брозу Титу од шведског премијера Улофа Палмеа за време његове званичне посете Југославији, 17. марта 1975.

Инв. бр. 56

46. Ловачки карабин система „Mauser“, фабрика „Црвена застава“, Крагујевац, СФРЈ, кал. 7 x 64 mm, бр. оружја 89688.

Поклон Јосипу Брозу Титу од СР Србије, 25. маја 1977.

Инв. бр. 57

44. Converted M 1893 Mannlicher carbine, cal. 6.5 x 53R, manufactured by "Steyr", Austria, serial no. 51.

Gift to Josip Broz Tito from the citizens of the Mlava district, May 25, 1954.

Carved star.

Inv. No 87

47. Ловачки карабин стандардне производње, система „Mauser“ М-70, фабрика „Црвена застава“, Крагујевац, СФРЈ, кал. 223 Remington, бр. оружја 001.

Поклон Јосипу Брозу Титу од СР Србије, 25. маја 1977.

Инв. бр. 58

48. Ловачки карабин система „Mauser“ М-66, фабрика „Mauser“, Обердорф, СР Немачка, кал. .308 „Winchester“, бр. оружја G-18386.

Поклон Јосипу Брозу Титу од делегације Југословенске народне армије, 22. децембра 1974.

Инв. бр. 62

49. Ловачки карабин система „Mauser“ М-98, фабрика „L. Borovnik“, Ферлах, Аустрија, кал. .300 „Winchester Magnum“, бр. оружја 32772.

Поклон Јосипу Брозу Титу од колективе „ЕнергоИнвест“, Сарајево, 25. маја 1972.

Гравиран и инкрустриран златном жицом са златним орнаментима дивљачи, обараче позлаћене.

Инв. бр. 64

47. Mauser M-70 carbine, cal. 223 Remington, manufactured by "Crvena zastava", Kragujevac, SFRY, serial no. 001.

Gift to Josip Broz Tito from the Republic of Serbia, May 25, 1977.

Inv. No 58

48. Mauser M-66 carbine, .308 Winchester caliber, manufactured by "Mauser", Oberndorf, Federal Republic of Germany, serial no. G-18386.

Gift to Josip Broz Tito from a Yugoslav Army delegation on December 22, 1974.

Inv. No 62

50. Ловачки карабин система „Mauser“, фабрика „F.N. Herstal“, Белгија, кал. .375 „Holland & Holland Magnum“, бр. оружја 59155.

Поклон Јосипу Брозу Титу од француског новинара Луја Делмаса, 21. децембра 1949.

Инв. бр. 77

50. Mauser carbine, .375 Holland&Holland Magnum caliber, manufactured by "F. N. Herstal", Belgium, serial no. 59155.

Gift to Josip Broz Tito from the French reporter Louis Delmasse on December 21, 1949.

Inv. No 77

51. Ловачки карабин система „Mauser“ М-98, војна фабрика у Бандунгу, Индонезија, кал. .30-06 „Springfield“, бр. оружја 505809.

Поклон Јосипу Брозу Титу од генерала Насутиона за време Титове посете Индонезији, 28. децембра 1958.

На кундаку изрезбарени орнаменти, на поткундаку урађен рог од бивола.

Инв. бр. 79

51. Mauser M-98 carbine, .30-06 Springfield caliber, manufactured in Bandung, Indonesia, serial no. 505809.

Gift to Josip Broz Tito from General Nasution during Tito's visit to Indonesia, December 28, 1958.

Butt with carved ornaments, buffalo horn attached to fore stock.

Inv. No 79

52. Ловачки карабин система „Mauser“, фабрика „Збройовка“, Брно, ЧССР, кал. 8 x 57 JS, бр. оружја 7445.

Кундак са изрезбареним ликом јелена и липовим лишћем.

Инв. бр. 82

52. Mauser carbine, cal. 8 x 57JS, manufactured by "Zbrojovka", Brno, Czechoslovakia, serial no. 7445.

Butt with carved deer and lime leaves.

Inv. No 82

53. Ловачки карабин система „Mauser“ М-70, фабрика „Црвена застава“, Крагујевац, СФРЈ, кал. .30-06 „Springfield“, бр. оружја 79222.

Поклон Јосипу Брозу Титу од колектива „Црвена застава“, 1972.

Позлаћени делови кочнице и обарача, изгравиран сандук затварача и поклопац магацина.

Инв. бр. 84

53. Mauser M 70 carbine, .30-06 Springfield caliber, manufactured by "Crvena zastava", Kragujevac, SFRY, serial no. 79222.

Gift to Josip Broz Tito from the personnel of "Crvena zastava" in 1972.

Safety catch and trigger partially gilded, receiver (action frame) and magazine floor plate engraved.

Inv. No 84

54. Ловачки карабин система „Winchester“ М-70, фабрика „Winchester“, Њу Хевн, Конектикат, САД, кал. .338 „Winchester Magnum“, бр. оружја 469.

Поклон Јосипу Брозу Титу од колектива „Индустромонтажа“, Загреб, 29. новембра 1969.

Инв. бр. 60

54. Winchester M-70 carbine, .338 Winchester Magnum caliber, manufactured by "Winchester", New Haven, Connecticut, USA, serial no. 469.

Gift to Josip Broz Tito from the personnel of "Industromontaza", Zagreb, November 29, 1969.

Inv. No 60

55. Ловачки карабин система „Springfield“ М-903, кал. .30-06 „Springfield“, бр. оружја 36402.

Поклон Јосипу Брозу Титу од америчког генерала Л. Колинса приликом његове посете Југославији, 14. октобра 1951.

Инв. бр. 74

55. Springfield M-903 carbine, .30-06 Springfield caliber, serial no. 36402.

Gift to Josip Broz Tito from US General L. Collins during his visit to Yugoslavia, October 14, 1951.

Inv. No 74

56. Ловачки карабин система „Weatherby“ Марк V, фабрика „Weatherby“, САД, кал. .300 „Weatherby Magnum“, бр. оружја 21498.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Ралфа Деја, директора америчког листа „True“, 14. септембра 1959.

Кундак израђен интарзијом лишића у седефу.

Инв. бр. 88

56. Weatherby Mark V carbine, .300 Weatherby Magnum caliber, manufactured by "Weatherby", USA, serial no. 21498.

Gift to Josip Broz Tito from Ralph Day, the executive of "True" magazine, September 14, 1959.

Butt with mother-of-pearl floral inlays.

Inv. No 88

57. Ловачки карабин система „Зброяровка“ М-ЗГ-47, фабрика „Зброяровка“, Брно, ЧССР, кал. 7 x 64, бр. оружја 01100.

Поклон Јосипу Брозу Титу од издавачког предузећа на Загребачком велесајму, септембра 1956.

Инкрустација златном жицом и златном главом лоса.

Инв. бр. 75

57. Zbrojovka M ZG-47 carbine, cal. 7 x 64 mm, manufactured by "Zbrojovka", Brno, Czechoslovakia, serial no. 01100.

Gift to Josip Broz Tito from a publishing company at the Zagreb International Fair in September 1956.

Moose head in gold incrustation.

Inv. No 75

58. Ловачки карабин „Sako“, модел „Forester“, произведен у Финској, кал. .308W 7,62 x 51 NATO, бр. оружја 15638.

Поклон Јосипу Брозу Титу од финске експортне организације „Metex“, фебруара 1961.

Инв. бр. 80

58. Sako M-Forester carbine, .308W 7.62 x 51 NATO caliber, manufactured in Finland, serial no. 15638.

Gift to Josip Broz Tito from the Finnish export company "Metex" in February 1961.

Inv. No 80

59. Ловачки карабин, модел Марк Х, са аутоматском елевацијом цеви, фабрика „Црвена застава“, Крагујевац, СФРЈ, „Interarms“, Александрија, САД, кал. 7,62 x 51 NATO/.308W/.

Поклон Јосипу Брозу Титу од америчког држављанина Данијела Војера.

Инв. бр. 100

59. Mark X carbine with automatic barrel elevation, 7.62 x 51 NATO (.308W) caliber, manufactured by "Crvena zastava", Kragujevac, SFRY, "Interarms", Alexandria, USA.

Gift to Josip Broz Tito from US citizen Daniel Voyer.
Inv. No 100

60. Ловачки карабин, производња „Indian Ordnance Factories“, Индија, кал. 8 мм, бр. оружја 0254.

Поклон Јосипу Брозу Титу од индијског дипломате и писца К. М. Пеникарa, приликом пријема код Тита, 18. октобра 1958.

Инв. бр. 116

60. 8 mm carbine, manufactured by "Indian Ordnance Factories", India, serial no. 0254.

Gift to Josip Broz Tito from the Indian diplomat and writer K. M. Panikar, during a reception given by Tito on October 18, 1958.

Inv. No 116

61. Ловачки карабин израђен на бази војног карабина, „Mossin-Nagant“, СССР, кал. 7,62 x 53 мм R, бр. оружја 63-244.

Поклон Јосипу Брозу Титу од мађарског државника Јаноша Кадара за време посете делегације Мађарске Југославији, 11. септембра 1963.

Гравирана облога затварача и поклопац магацина.

Инв. бр. 117

61. Carbine based on the army model of the Russian Mossin-Nagant, cal. 7.62 x 53 mm R, serial no. 63-244.

Gift to Josip Broz Tito from the Hungarian statesman Janos Kadar during the visit of the Hungarian delegation to Yugoslavia on September 11, 1963.

Bolt cover and magazine floor plate with engraving.
Inv. No 117

МАЛОКАЛИБАРСКО ОРУЖЈЕ:**SMALL-BORE WEAPONS:**

62. Полуаутоматски малокалибарски ловни карабин система „Walther“ М-2, СР Немачка, кал. 22 „Long Rifle“, бр. оружја 46752.

Поклон Јосипу Брозу Титу од стрелца Југославије, 25. маја 1952.

Инв. бр. 90

62. Walther M-2 semi-automatic small-bore carbine, cal. 22 Long Rifle, Federal Republic of Germany, serial no. 46752.

Gift to Josip Broz Tito from Yugoslav shooters on May 25, 1952.

Inv. No 90

63. Малокалибарски ловни карабин система „Mauser“ MM 410B, фабрика „Mauser“, Оберндорф, Немачка, кал. 22 „Long Rifle“, бр. оружја 216188.

Инв. бр. 95

63. Mauser MM 410B small-bore carbine, cal. 22 Long Rifle, manufactured by "Mauser", Oberndorf, Germany, serial no. 216188.

Inv. No 95

КОМБИНОВАНО ОРУЖЈЕ - СА ГЛАТКИМ И ЖЉЕБЉЕНИМ ЦЕВИМА:

64. Ловачка пушка троцевка (сачма+сачма+кугла) система „Blitz“, фабрика „J. P. Sauer & Sohn“, Сул, ДР Немачка, кал. 12-12/65мм/9,3 x 74R, бр. оружја 337411.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Земаљског већа народне омладине Србије, 25. маја 1947.

Инв. бр. 33

64. Blitz drilling (two shotgun barrels and a rifle barrel), cal. 12-12/65 mm / 9.3 x 74R, manufactured by "J. P. Sauer & Sohn Suhl", German Democratic Republic, serial no. 337411.

Gift to Josip Broz Tito from the Serbian National Youth Council, May 25, 1947.

Inv. No 33

65. Ловачка пушка са глатким и жљебљеним цевима, система „Зброжовка“, модел ZH 103, фабрика „Зброжовка“, Брно, ЧССР, кал. 12/70 мм/7 x 57R, бр. кундака 011056.

Поклон Јосипу Брозу Титу од председника Чехословачке Антоњина Новотног приликом посете Југославији, 23. септембра 1964.

Инв. бр. 34

65. Zbrojovka ZH 103 combination hunting rifle, cal. 12/70 mm / 7 x 57R, manufactured by "Zbrojovka", Brno, Czechoslovakia, butt serial no. 011056.

Gift to Josip Broz Tito from the Czechoslovakian President Antonin Novotny during his visit to Yugoslavia on September 23, 1964.

Inv. No 34

66. Ловачка пушка (сачма+кугља) бокерица, са ејекторима, фабрика „Bühag“, Сул, ДР Немачка, кал. 12/70 mm / 8 x 57JRS, бр. оружја 3941.

Поклон Јосипу Брозу Титу од државника ДР Немачке Валтера Улбрихта приликом посете Југославији, 19. септембра 1964.

Баскула са цизелираном гравуром храстовог лишића, кундак са резбареним храстовим лишићем и инкрустацијом жира.

Инв. бр. 35

67. Ловачка пушка са цевима сачма+кугља, бокерица, фабрика „Valmet“, Финска, кал. 12/70 mm / 6,5 x 52R, бр. оружја 9755.

Инв. бр. 37

68. Ловачка пушка са цевима сачма+кугља, бокерица, фабрика „Ferlach“, Аустрија, кал. 16/70 mm / 7 x 65R, бр. оружја 2826.

Поклон Јосипу Брозу Титу од ЛШПГ „Јелен“, Београд.
Баскула гравирана, инкрустација златном жицом, на плочици цизелирани ловачки елементи, на бранику обараче монограм „J.B.“

Инв. бр. 39

66. Combination over/under hunting rifle, with ejectors, cal. 12/70 mm / 8 x 57JRS, manufactured by "Bühag", Suhl, German Democratic Republic, serial no. 3941.

Gift to Josip Broz Tito from the German statesman Walter Ulbricht during his visit to Yugoslavia on September 19, 1964.

Receiver (action frame) with chiseled engraving of oak leaves, butt with oak leaves curved and acorn incrusted.

Inv. No 35

69. Ловачка пушка са цевима сачма + кугља, бокерица, фабрика „L. Borovnik“, Ферлах, Аустрија, кал. 16/70 mm / 6,5 x 57R, бр. оружја. 15767.

Поклон Јосипу Брозу Титу од ЛШПГ „Јелен“, 25. маја 1955.

Механизам за паљење и обараче позлаћене, баскула гравирана арабеском.

Инв. бр. 40

69. Combination over/under hunting rifle, cal. 16/70 mm / 6.5 x 57R, manufactured by "L. Borovnik", Ferlach, Austria, serial no. 15767.

Gift to Josip Broz Tito from the "Jelen" Hunting Lodge on May 25, 1955.

Gilded firing mechanism and triggers, receiver (action frame) with arabesque engraving.

Inv. No 40

70. Ловачка пушка са цевима сачма + кугља, бокерица, фабрика „L. Borovnik“, Боровље, Аустрија, кал. 16/70 mm / 7 x 75R, бр. оружја 40.1867.

Поклон Јосипу Брозу Титу од делегације корушских Словенаца приликом Титове посете Аустрији, 16. фебруара 1967.

Обараче позлаћене, са доње стране баскуле инкрустирано у злату име и место производића, арабеска гравура на баскули.

Инв. бр. 42

70. Combination over/under hunting rifle, cal. 16/70 mm / 7 x 75R, manufactured by "L. Borovnik" Borovlje, Austria, serial no. 40.1867.

Gift to Josip Broz Tito from the delegation of Carinthian Slovenes during Tito's visit to Austria on February 16, 1967.

Gilded triggers, the name and place of manufacturer incrusted on the bottom receiver (action frame), receiver with arabesque engraving.

Inv. No 42

71. Ловачка пушка са цевима сачма + кугла, бокерица, фабрика „Velmet“, Финска, кал. 12/70 мм/7 x 65R, бр. оружја 201228.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Службе безбедности, Загреб, 13. маја 1979.

Инв. бр. 47

72. Ловачка пушка са цевима сачма+кугла, бокерица, ручна израда Боривоја Панића, кал. 16/70 мм/7,62 мм, бр.оружја 16.

Поклон Јосипу Брозу Титу од Б. Панића, 25. маја 1960.
Инв. бр. 94

71. Combination over/under hunting rifle, cal. 12/70 mm / 7 x 65R manufactured by "Velmet", Finland, serial no. 201228.

Gift to Josip Broz Tito from the Zagreb Security Authorities, May 13, 1979.

Inv. No 47

72. Combination over/under hunting rifle, cal. 16/70 mm / 7.62 mm, hand made by Borivoje Panic, serial no. 16.

Gift to Josip Broz Tito from Borivoje Panic on May 25, 1960.

Inv. No 94.

ЛОВАЧКА ОПРЕМА И ПРИБОР

74. Ловачки доглед великог повећања 20 x 40, „варијабл“, са дрвеним стативом (троножац), фабрика „Carl Zeiss“, Јена, ДР Немачка, број 20293.
Инв. бр. 128

75. Даљинар (за утврђивање растојања), са угађеним малим догледом, фабрика „Wild“, Хербруг, СР Немачка, број 234.
Инв. бр. 135

76. Ловачки бинокуларни доглед повећања 15 x 60, производња „E. Lietz“, Ветцлар, СР Немачка, број 498081.
Инв. бр. 140

77. Ловачки бинокуларни доглед повећања 7 x 50, број 560715.
Поклон Јосипу Брозу Титу од мађарског државника Јаноша Кадара, приликом посете Југославији, септембра 1963.
Инв. бр. 145

78. Ловачки бинокуларни доглед повећања 8 x 30, фабрика „Carl Zeiss“, Јена, ДР Немачка, број 3437809.
Поклон Јосипу Брозу Титу од Александра Сабадија, управника ловишта на Брионима, Хрватска.
Инв. бр. 150

79. Ловачки бинокуларни доглед 10 x 50, великог повећања и светлосне јачине, за осматрање дивљачи у лошим времененским условима, фабрика „Carl Zeiss“, Јена, ДР Немачка, број 563362.
Инв. бр. 151

80. Гарнитура од 7 ловачких ножева.
Поклон Јосипу Брозу Титу од омладине предвојничке обуке Копривнице.
Инв. бр. 159

Кат. бр. 74 / Cat. No. 74

Кат. бр. 77 / Cat. No. 77

HUNTING ACCESSORIES:

74. High-powered hunting binoculars, with 20 to 40 diameters magnification, variable, with wooden tripod, manufactured by "Carl Zeiss", Jena, German Democratic Republic, serial no. 20293.
Inv. No 128

75. Range-finder, with small binoculars attached, manufactured by "Wild", Heerbrugg, Federal Republic of Germany, serial no. 234.
Inv. No 135

76. Hunting binoculars, with 15 to 60 diameter magnification, manufactured by "E. Lietz", Wetzlar, Federal Republic of Germany, serial no. 498081.
Inv. No 140

77. Hunting binoculars, with 7 x 50 diameter magnification, serial no. 560715.
Gift to Josip Broz Tito from the Hungarian statesman Janos Kadar during his visit to Yugoslavia in September 1963.
Inv. No 145

78. Hunting binoculars, with 8 x 30 diameter magnification, manufactured by "Carl Zeiss", Jena, German Democratic Republic, serial no. 3437809.
Gift to Josip Broz Tito from Alexander Sabadi, the manager of a hunting ground on the island of Brioni, Croatia.
Inv. No 150

79. High-powered hunting binoculars, with 10 x 50 diameter magnification, for game watching in bad weather, manufactured by "Carl Zeiss", Jena, German Democratic Republic, serial no. 563362.
Inv. No 151

80. Seven hunting knives (set).
Gift to Josip Broz Tito from the Youth Military Training Camp in Koprivnica.
Inv. No 159

81. Ловачки нож од нерђајућег челика, ручна израда, „Puma“, СР Немачка, сечиво дужине 125 mm, дршка од рога јелена.
Инв. бр. 169

82. Ловачки нож система „Jowika“, фабрика „Solingen“, ДР Немачка, хромирено сечиво дужине 112 mm, дршка од рога јелена.
Инв. бр. 170

83. Ловачка торба од хром-које са ремником, на поклопцу апликације од срнећих папака, карабинери (висци) за пернату дивљач.
Инв. бр. 178

84. Ловачки комбиновани нож (сечиво за гуљење коже и тестера за сечење костију), хромирено сечиво дужине 137 mm, дршка од рога јелена.
Инв. бр. 171

85. Ловачка торба, имитација кроко-које, на поклопцу апликација од срнећих папака.
Инв. бр. 181

86. Ловачка торба од браон бокс коже. На поклопцу аплициран текст и амблем од сребра у техници филиграна.
Поклон Јосипу Брозу Титу од омладинаца предвојничке обуке среза Шарпланинског.
Инв. бр. 183

87. Ловачки реденик од коже за муницију комбинованог оружја (сачмаре+кугларе) и карабинерима (висцима) за пернату дивљач.
Инв. бр. 217

88. Ловачки реденик од коже за муницију и са футролама за ловачки нож, перорез и карабинерима за пернату дивљач.
Инв. бр. 218

89. Ловачка патент-столица.
Инв. бр. 317

90. Ловачка штап-столица са троугластим седиштем.
Инв. бр. 318

Кат. бр. 80 / Cat. No. 80

Кат. бр. 86 / Cat. No. 86

Кат. бр. 88 / Cat. No. 88

81. Hunting knife, stainless steel, hand made, manufactured by "Puma", Federal Republic of Germany, 125 mm blade, deer horn handle.
Inv. No 169

82. Jowika hunting knife, manufactured by "Solingen", German Democratic Republic, 112 mm chromium-plated blade, deer horn handle.
Inv. No 170

83. Chromium-leather hunting bag with strap, doe hoof applications on the flap, spring safety hooks for game birds.
Inv. No 178

84. Combination hunting rifle (blade for skin-peeling, saw for bones), 137 mm chromium-plated blade, deer horn handle.
Inv. No 171

85. Hunting bag, crocodile imitation leather, doe hoof applications on the flap.
Inv. No 181

86. Brown calfskin hunting bag. A text and silver filigree emblem applied to the flap.
Gift to Josip Broz Tito from the Youth Military Training Camp of the Sar planina district.
Inv. No 183

87. Leather cartridge belt for combination gun ammunition and spring safety hooks for game birds.
Inv. No 217

88. Leather cartridge belt with holsters for hunting and pocket knives and spring safety hooks for game birds.
Inv. No 218

89. Hunting easy chair.
Inv. No 317

90. Flipstick/foldaway seat.
Inv. No 318

91. Ловачка столица са механизмот за подешавање висине и кожним седиштем.
Инв. бр. 319

Кат. бр. 97 / Cat. No. 97

92. Ловачка *штап* столица од јасеновог дрвета са механизмот за подешавање висине.
Поклон Јосипу Брозу Титу од ловачког друштва „Красник“.
Инв. бр. 321

Кат. бр. 92 / Cat. No. 92

93. Ловачка *штап* столица.
Инв. бр. 322

Кат. бр. 98 / Cat. No. 98

94. Прибор за чишћење ловачког оружја.
Инв. бр. 340

95. Ловачки грејачи за руке, са препарираним штапинима угља за сагоревање у трајању од 8 до 10 сати.
Инв. бр. 348

96. Ловачка муниција за пушке сачмаре и кугларе.
Инв. бр. 350

97. Ловачки сак (*термофор*) за ношење воде са кожним наремницата.
Инв. бр. 386

98. Ловачки нож са хромираним сечивом, ручна израда, дршка од рога срндача.
Поклон Јосипу Брозу Титу од рудара рудника „Бреза“.
Инв. бр. 440

99. Ловачки нож на преклапање, дужина сечива 135 mm, са утравираним тетребом, хромирана дршка од срнећег папка.
Инв. бр. 454

100. Ловачки бинокуларни двоглед повећања 11 x 80, за посматрање дивљачи у сумрак и по месечини, модел „tordlak“, производња „Beck Kassel“, СР Немачка, број 198488.
Инв. бр. 455

101. Ловачка вабилица за патке са утравираним текстом „Malla rdtone gooe Call“, дужине 115 mm.
Инв. бр. 466

Кат. бр. 97 / Cat. No. 97

Кат. бр. 92 / Cat. No. 92

Кат. бр. 98 / Cat. No. 98

Кат. бр. 101 / Cat. No. 101

91. Hunting chair with height adjuster and leather seat.
Inv. No 319

92. Maple wood flipstick/foldaway seat with height adjuster.
Gift to Josip Broz Tito from the "Krasnik" Hunting Club.
Inv. No 321

93. Flipstick/foldaway seat.
Inv. No 322

94. Cleaning kit.
Inv. No 340

95. Heated hunting gloves with heating elements.
Inv. No 348

96. Hunting shotgun and rifle ammunition.
Inv. No 350

97. Hunting hot water bottle with leather straps.
Inv. No 386

98. Hunting knife with chromium-plated blade, hand-made, roe-buck horn handle.
Gift to Josip Broz Tito from the miners of the "Breza" mine.
Inv. No 440

99. Hunting clasp knife, 135 mm blade, with grouse engraved, chromium-plated, doe hoof handle.
Inv. No 454

100. Tordalk hunting binoculars, with 11 x 80 diameter magnification, manufactured by "Beck Kassel", Federal Republic of Germany, for game-watching in twilights and moonlights, serial no. 198488.
Inv. No 455

101. Hunting duck call with the inscription "Malla rdtone gooe Call" engraved, 115 mm length.
Inv. No 466

moonlights, serial no. 198488.

Кат. бр. 102 / Cat. No. 102

Кат. бр. 105 / Cat. No. 105

Ловачки трофеји

102. Рогови јелена, Беље, 1961.
Златна медаља на изложбама:
Фиренца 1964; Нови Сад 1964. и 1967; Будимпешта 1971
Инв. бр. 1

103. Рогови јелена, Беље, 1959.
Златна медаља на изложбама:
Фиренца 1964; Нови Сад 1964. и 1967; Будимпешта 1971
Инв. бр. 2

104. Рогови лопатара, Куњевци, 1950.
Сребрна медаља на изложбама:
Дизелдорф 1954; Нови Сад 1964. и 1967.
Инв. бр. 87

105. Рогови лопатара, Илок, 1953.
Бронзана медаља на изложбама:
Нови Сад 1964. и 1967.
Инв. бр. 88

106. Рогови срндача, Карађорђево, 1964.
Златна медаља на изложбама:
Фиренца 1964; Нови Сад 1964. и 1967; Будимпешта 1971.
Инв. бр. 109

107. Рогови срндача, Карађорђево, 1958.
Сребрна медаља на изложбама:
Нови Сад 1964. и 1967.
Инв. бр. 110

102. Antlers, Belje, 1961
Gold medals at hunting exhibitions:
Florence 1964; Novi Sad 1964, 1967; Budapest 1971
Inv. No 1

103. Antlers, Belje, 1959
Gold medals at hunting exhibitions:
Florence 1964; Novi Sad 1964, 1967; Budapest 1971
Inv. No 2

104. Fallow-deer antlers, Kunjevci, 1950
Silver medal at hunting exhibitions:
Düsseldorf 1954; Novi Sad 1964, 1967
Inv. No 87

105. Fallow-deer antlers, Ilok, 1953
Bronze medal at hunting exhibitions:
Novi Sad 1964, 1967
Inv. No 88

106. Roe-buck antlers, Karadjordjevo, 1964
Gold medal at hunting exhibitions:
Florence 1964; Novi Sad 1964, 1967; Budapest 1971
Inv. No 109

107. Roe-buck antlers, Karadjordjevo, 1958
Silver medal at hunting exhibitions:
Novi Sad 1964, 1967
Inv. No 110

108. Рогови алпског козорога, Бегушница, 1953.

Златна медаља на изложбама:

Дизелдорф 1954; Фиренца 1960. и 1964; Нови Сад 1964. и 1967;

Будимпешта 1971; Марибор 1972.

Инв. бр. 184

109. Рогови муфлона, Карађорђево, 1975.

Златна медаља на изложбама:

Марсеј 1977; Букурешт 1978.

Инв. бр. 209

110. Кљове дивљег вепра, Апатин, 1954.

Сребрна медаља на изложби у Дизелдорфу 1954.

Инв. бр. 247

111. Рогови орикса, Етиопија, 1959.

Инв. бр. 328

112. Рогови импале, Кенија, 1970.

Инв. бр. 332

113. Рогови топи антилопе, Етиопија, 1959.

Инв. бр. 343

114. Рогови сибирског козорога, Гоби, Монголија, 1968.

Инв. бр. 346

Кат. бр. 106 / Cat. No. 106

108. Alpine ibex horns, Begusnica, 1953

Gold medal at hunting exhibitions:

Düsseldorf 1954; Florence 1960, 1964; Novi Sad 1964, 1967; Budapest 1971; Maribor 1972

Inv. No 184

109. Mouflon horns, Karadjordjevo, 1975

Gold medal at hunting exhibitions:

Marseilles 1977; Bucharest 1978

Inv. No 209

110. Wild boar's tusks, Apatin, 1954

Silver medal at the 1954 Düsseldorf hunting exhibition

Inv. No 247

111. Oryx horns, Ethiopia, 1959

Inv. No 328

112. Impala horns, Kenya, 1970

Inv. No 332

113. Topi antelope horns, Ethiopia, 1959

Inv. No 343

114. Siberian ibex horns, Gobi, Mongolia, 1968

Inv. No 346

Кат. бр. 108 / Cat. No. 108

МЕДАЉЕ

Златне медаље

115 Златна медаља са

Прве ловачке изложбе ФНРЈ

Загреб, 1954. године (1 ком)

Инв.бр. 488

116 Златна медаља са

Међународне ловачке изложбе

Дизелдорф 1954. године (2 ком)

Инв.бр. 491

117 Златна медаља са

Међународне ловачке изложбе

Фиренце 1960. године (2 ком)

Инв.бр. 495

118 Златна медаља са

Првог југословенског сајма лова и риболова

Нови Сад 1964. године (2 ком)

Инв.бр. 503

Златна медаља са

Међународне изложбе лова и

сајма лова и риболова

Нови Сад, 1967. године

Инв.бр. 502

119 Златна медаља са

Међународне ловачке изложбе

Будимпешта 1971. године (2 ком)

Инв.бр. 504

120 Златна медаља са

Међународне ловачке изложбе

Марсеј 1977, године (2 ком)

Инв.бр. 505

121 Златна медаља са

Међународне ловачке изложбе

Фиренца 1964. године (1 ком)

Инв.бр. 507

122 Златна медаља са

Медаља и значка Козорога – Камник

Инв.бр. 510

123 Златна медаља почасног члана лов. друштва

Украјине

Инв.бр. 549

Кат. бр. 115 / Cat. No. 115

Кат. бр. 121 / Cat. No. 121

MEDALS

Gold medals

115. Gold medal from the first hunting exhibition in the Federal People's Republic of Yugoslavia, Zagreb, 1954
Inv. No 488

116. Gold medal from the International Hunting Exhibition, Düsseldorf, 1954 (2 pieces)
Inv. No 491

117. Gold medal from the International Hunting Exhibition, Florence, 1960 (2 pieces)
Inv. No 495

118. Gold medal from the first Yugoslav Hunting and Fishing Fair, Novi Sad, 1964 (2 pieces)
Inv. No 503

Gold medal from the International Hunting Exhibition and Hunting and Fishing Fair, Novi Sad, 1967
Inv. No 502

119. Gold medal from the International Hunting Exhibition, Budapest, 1971 (2 pieces)
Inv. No 504

120. Gold medal from the International Hunting Exhibition, Marseilles, 1977 (2 pieces)
Inv. No 505

121. Gold medal from the International Hunting Exhibition, Florence, 1964
Inv. No 507

122. Gold medal of the "Kozorog" Game Farm, Kamnik,
Inv. No 510

123. Gold medal of the Ukraine Hunting Organization Honorary Member
Inv. No 549
Silver

Сребрне медаље

124 Сребрна медаља са
Прве ловачке изложбе ФНРЈ
1954. године (1 ком)
Инв.бр. 489

125 Сребрна медаља са
Међународне ловачке изложбе
Дизелдорф 1954. године (2ком)
Инв.бр. 492

126 Сребрна медаља са ловачке изложбе Савеза
ловачких друштава Загреб 1953.године (1
ком)
Инв.бр. 497

127 Сребрна медаља са
Првог југословенског сајма лова и риболова
Нови Сад 1964. године (2 ком)
Инв.бр. 503

Сребрна медаља са
Међународне изложбе лова и
сајма лова и риболова
Нови Сад, 1967. године
Инв.бр. 502

128 Сребрна медаља са
Међународне изложбе
Торино 1973. године (1ком)
Инв.бр. 538

Кат. бр. 126 / Cat. No. 126

Кат. бр. 124 / Cat. No. 124

Кат. бр. 128 / Cat. No. 128

Бронзане медаље

129 бронзана медаља са
Прве ловачке изложбе ФНРЈ
1954.године (1 ком)
Инв.бр. 490

130 Бронзана медаља са ловачке изложбе
Савеза ловачких друштава
Загреб 1953. године (1 ком)
Инв.бр. 498

131 Бронзана медаља почасногчлана лов.
друштва Украјне
Инв.бр. 498

Кат. бр. 129 / Cat. No. 129

Silver medals

124. Silver medal from the first hunting exhibition
in the Federal People's Republic of Yugoslavia,
1954
Inv. No 489

125. Silver medal from the International Hunting
Exhibition,
Düsseldorf, 1954 (2 pieces)
Inv. No 492

126. Silver medal from the Hunting Organizations
Association Hunting Exhibition,
Zagreb, 1953
Inv. No 497

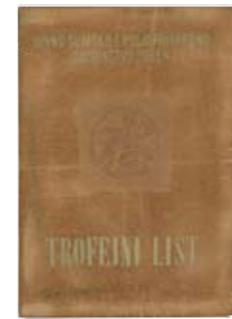
127. Silver medal from the First Yugoslav Hunting
and Fishing Fair,
Novi Sad, 1964 (2 pieces)
Inv. No 503

Silver medal from the International Hunting
Exhibition and Hunting and Fishing Fair,
Novi Sad, 1967
Inv. No 502

128. Silver medal from the International Hunting
Exhibition, Turin, 1973
Inv. No 538

Кат. бр. 126 / Cat. No. 126

Кат. бр. 149 / Cat. No. 149

Кат. бр. 146 / Cat. No. 146

Ордење и плакете:

132. Орден и плакета Ловачког савеза Македоније,
Скопље, 1976.
Инв. бр. 546

133. Плакета Савеза ловачких организација СР
Србије, 1976.
Инв. бр. 555

134. Плакета Ловачког савеза Словеније, Љубљана,
1977.
Инв. бр. 556

135. Плакета Ловно-шумског газдинства „Јелен“,
Београд, 1977.
Инв. бр. 558

136. Плакета са II ловачке изложбе Горског Котара
и Хрватског Приморја,
Ријека, 1977.
Инв. бр. 559

137. Карађорђево, 1977.
Аутор Мирослав Прошић
Инв. бр. 563

Ордење и значке:

138. Орден Ловачког савеза Хрватске, Загреб, 1967.
Инв. бр. 544

139. Орден и значка Ловачког савеза Словеније,
Љубљана, 1972.
Инв. бр. 545

140. Орден и значка Савеза ловачких друштава
Цеље
Инв. бр. 548

141. Орден и значке Ловачког савеза Југославије,
Београд, 1976.
Инв. бр. 542

142. Орден Савеза ловачких организација Србије,
Београд, 1976.
Инв. бр. 543

143. Златна значка Међународног савета за ловство
и узгој дивљачи (CIC), Марсеј, 1977.
Инв. бр. 550

Medals and plaques:

132. Medal and plaque of the Macedonian Hunting
Association, Skopje, 1976
Inv. No 546

133. Plaque of the Serbian Hunting Clubs Association,
1976
Inv. No 555

134. Plaque of the Slovenian Hunting Association,
Ljubljana, 1977
Inv. No 556

135. Plaque of the "Jelen" Hunting Forest Farm,
Belgrade, 1977
Inv. No 558

136. Plaque of the Second Hunting Exhibition of
Gorski Kotar and the Croatian Littoral, Rijeka,
1977
Inv. No 559

137. Karadjordjevo, 1977
Made by Miroslav Prosic
Inv. No 563

Medals and badges:

138. Medal of the Croatian Hunting Association,
Zagreb, 1967
Inv. No 544

139. Medal and badge of the Slovenian Hunting
Association, Ljubljana, 1972
Inv. No 545

140. Medal and badge of the Celje Hunting Clubs
Association
Inv. No 548

141. Medal and badges of the Yugoslav Hunting
Association, Belgrade, 1976
Inv. No 542

142. Medal of the Serbian Hunting Clubs Association,
Belgrade, 1976
Inv. No 543

143. The International Council for Game and Wildlife
Conservation (CIC) golden badge, Marseilles,
1971
Inv. No 550

ФОТОГРАФИЈЕ

144. Значка – украс са представом фазана на грани
Инв. бр. 571
145. Јелен и кошута, израђени од рога (2 ком)
Инв. бр. 572
146. Трофејни лист ловишта Каћорђево-Бачка Паланка „Букински Храсник“са подацима о мерењу трофеја вепра, оцена 115,4; и о мерењу трофеја муфлона, оцена 227
Инв. бр. 517
147. Трофејни лист Управе узгајалишта дивљачи „Јелен“ Ловно-шумско газдинство „Кошутњак“, Биље са подацима о мерењу трофеја јелена, оцена 236,10
Инв. бр. 518
148. Трофејни лист завода „Козорог“, Камник са подацима о мерењу трофеја алпског козорога, оцена 188,50
Инв. бр. 522
149. Трофејни лист Ловно-шумског газдинства „Јелен“ са подацима о мерењу трофеја јелена лопатара, оцена 165,07
Инв. бр. 526
150. Чланска карта Ловачког савеза СР Србије за 1965. годину
Инв. бр. 528
151. Чланска карта Клуба ловаца дипломатског кора за 1971. годину
Инв. бр. 529
152. Карта терена ловачког друштва општине Чукарица
Инв. бр. 6811
153. Ловачка торба са орнаментом јелена
Инв. бр. 184
154. Кожни реденик са 3 торбице са 8 претинаца за муницију и упратичем
Инв. бр. 219
155. Реденик од хром коже са 20 претинаца за метке и 6 карабинера (висака) за пернату дивљач
Инв. бр. 222
156. Реденик од хром коже са 3 торбице по 7 претинаца и 4 торбице са 5 претинаца за муницију
Инв. бр. 239
157. Ловачки нож
Инв. бр. 454
158. Гарнитура ловачких ножева
Инв. бр. Р 2952
144. Decorative badge ‡ pheasant on a branch
Inv. No 571
145. Horn deer and roe (2 pieces)
Inv. No 572
146. Score Sheet of the “Bukinski Hrasnik” Hunting-Ground, Karadjordjevo-Backa Palanka, with the records of the measurements of wild boar trophy, 115.4 points; the measurements of mouflon trophy, 227 points
Inv. No 517
147. Score Sheet of the “Jelen” Game Farm Administration, the “Kosutnjak” Hunting Forest Farm, Bilje, with the records of the measurements of deer trophy, 236.10 points
Inv. No 518
148. Score Sheet of the “Kozorog” Farm, Kamnik, with the record of the measurements of Alpine ibex trophy, 188.50 points
Inv. No 522
149. Score Sheet of the “Jelen” Hunting Forest Farm, with the record of the measurements of fallow-deer trophy, 165.07 points
Inv. No 526
150. Membership card of the Serbian Hunting Association, 1965
Inv. No 528
151. Membership card of the Diplomatic Corps Hunting Club, 1971
Inv. No 529
152. Field map of the Cukarica Municipality Hunting Club
Inv. No 6811
Equipment:
153. Hunting bag with cervine ornaments
Inv. No 184
154. Leather cartridge-belt with three bags for ammunition and support
Inv. No 219
155. Chromium-leather cartridge-belt with 20 boxes and 6 spring safety-hooks for game birds
Inv. No 222
156. Chromium-leather cartridge-belt with three 7-box and four 5-box ammunition bags
Inv. No 239
157. Hunting knife
Inv. No 454
158. A set of hunting knives
Inv. No R 2952
159. Престолонаследнику Јемена принцу Сеиф ел Ислам Мохамед ел Бадару Ј. Б. Тито је поклонио ловачки карабин са догледом *Wetzlar* са посветом на златној плочици. Брдо код Крања, децембар 1957.
Инв. бр. К. 84/118
160. Авганистанском краљу Мохамад Захиру Ј. Б. Тито је поклонио гарнитуру оружја: ловачку пушку Крањ хамерлес са златном гравуром и ловачки карабин Црвена застава са догледом Хелија и комплетним прибором за чишћење. Београд, новембар 1960.
Инв. бр. К. 145/83
161. Председнику Републике Либерије Вилијаму Тубману Ј. Б. Тито је поклонио гарнитуру: ловачку пушку и ловачки карабин са догледом и доглед *Зрак*.
Монровија, март 1961.
Инв. бр. К. 156/1
162. Мароканском краљу Хасану II и принцу Мујај Абдалаху Ј. Б. Тито је поклонио гарнитуру оружја: ловачки карабин са догледом и ловачку пушку са сребрном апликацијом и комплетан прибор. Рабат, април 1961.
Инв. бр. К. 160/66
163. Палмиру Тољатију, секретару ЦК КП Италије, Ј. Б. Тито је поклонио гарнитуру оружја: ловачку пушку и ловачки карабин, двоглед и муницију. Каћорђево, јануар 1964.
Инв. бр. К. 236/64
164. Леониду Брежњеву, председнику Президијума КП СССР-а, Ј. Б. Тито је поклонио ловачки карабин Црвена застава, са посветом “другу Брежњеву Ј.Б.Тито”. Москва, јануар 1967.
Инв. бр. К. 323/175
165. Холандском принцу Бернхарду Ј. Б. Тито је поклонио ловачки карабин са сребрним апликацијама и догледом. Каћорђево, октобар 1969.
Инв. бр. К. 415/192
166. Пуковнику Муамер ел Гадафију, председнику Револуционарног савета Либије, Ј. Б. Тито је поклонио гарнитуру оружја: ловачки карабин са догледом и ловачку пушку са комплетним прибором. Триполи, фебруар 1970.
Инв. бр. К. 429/145

PHOTOGRAPHS

159. Josip Broz Tito presented the Heir to the Throne of Yemen Seif el Islam Mohammed el Badar with a hunting carbine with Wetzlar binoculars and a golden plate dedication. Brdo near Kranj, December 1957
Inv. No K. 84/118
160. Josip Broz Tito presented King Mohammed Zahir of Afghan with a set of rifles: Kranj hammerless hunting gun with gold engraving and Crvena zastava hunting carbine with Chellio binoculars and cleaning kit. Belgrade, November 1960
Inv. No K. 145/83
161. Josip Broz Tito presented the President of the Republic of Liberia William Tubman with a set comprising a hunting gun, a carbine with binoculars, and Zrak binoculars. Monrovia, March 1961
Inv. No K. 156/1
162. Josip Broz Tito presented the King Hassan II and Prince Moulay Abdallah of Morocco with a set of rifles: a hunting carbine with binoculars, a hunting gun with silver application, and a cleaning kit. Rabat, April 1961
Inv. No K. 160/66
163. Josip Broz Tito presented Palmiro Togliatti, Secretary-General of the Italian Communist Party, with a set of rifles: a hunting gun and a carbine, binoculars and ammunition. Karadjordjevo, January 1964
Inv. No K. 236/64
164. Josip Broz Tito presented Leonid Brezhnev, President of the Presidium of the Soviet Communist Party, with Crvena zastava hunting carbine with a dedication “To Comrade Brezhnev, J. B. Tito”. Moscow, January 1967
Inv. No K. 323/175
165. Josip Broz Tito presented to the Dutch Prince Bernhard with a hunting carbine with silver applications and binoculars. Karadjordjevo, October 1969
Inv. No K. 415/192
166. Josip Broz Tito presented Muammar el Gaddafi, the President of the Libyan Revolutionary Council, a set of rifles: a hunting carbine with binoculars and a hunting gun with cleaning kit. Tripoli, February 1970
Inv. No K. 429/145

Кат. бр. 171 / Cat. No. 171

167. Председнику Централноафричке Републике Жан-Бедел Бокаси Ј. Б. Тито је поклонио карабин са сребрном апликацијом и златним факсимилом.
Београд, мај 1972.
Инв. бр. К. 486/203

Кат. бр. 172 / Cat. No. 172

168. Председнику Републике Анголе др Антонију Агостину Нету Ј. Б. Тито је поклонио гарнитуру ловачког оружја. Београд, април 1977.
Инв. бр. К. 642/203

169. Министар одбране СССР-а маршал Георгије Константинович Жуков поклонио је Ј. Б. Титу ловачку пушку сачмарцу. Брдо код Крања, октобар 1957.
Инв. бр. К. 83/125

170. Током посете Индонезији, Ј. Б. Тито је од генерала Насутиона добио ловачки карабин. Џакарта, децембар 1958.
Инв. бр. К. 100/84

171. Директор америчког листа „Три“ Ралф Деј поклонио је Ј. Б. Титу ловачки карабин. Беље, септембар 1959.
Инв. бр. К. 121/100

172. Председник Републике Италије Ђузепе Сарагат поклонио је Ј. Б. Титу ловачку пушку сачмарцу.
Београд, октобар 1969.
Инв. бр. К. 412/133

▷▷ Карађорђево 1979 / Karadjordjevo 1979

Извори и библиографија/ Archive sources and Bibliography

Извори/Archive sources

Архивска грађа и документација Музеја историје Југославије/Archives of the Museum of Yugoslav History

Литература/Bibliography

Velika ilustrovana enciklopedija lovstva, knj. 1-2, Novi Sad 1991.

Zbirka oružja Josipa Broza Tita, katalog izložbe, Muzej 25. maj, Beograd 1981.

Зечевић М., *Ловно законодавство Србије, Црне Горе и Југославије 1818-2000*, Београд 2001.

Исаковић И., *Енциклопедија лова*, Београд 1971.

Марковић Д., Јовичевић С., *Лов у средњовековним српским повељама*, Београд 2006.

Маџаревић С., *Ловство Србије кроз векове*, Београд 2006, Нови Сад 2008.

Митровић С., *Хроника савеза и удружења ловаца Србије*, Београд 1996.

Трутин П., *Тито у природи и лову*, Београд 1980.

Trutin P., Ćirić M., *Lov i lovačko oružje*, Kragujevac 1976.

Hartman J., *Lovačke puške nekad i sad*, Čakovec 1988.

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Црбије, Београд

069 . 5 : 639 . 1 (083 . 824)

КУПРЕШАНИН, Драгољуб
Ловачко оружје Јосипа Броза Тита / [
автори изложбе и каталога Драгољуб
Купрешанин,
Веселинка Кастратовић Ристић = authors of
the exhibition and catalogue Dragoljub
Kuprešanin, Veselinka Kastratović Ristić] ;
[превод Слађана Бојковић = translation
Slađana Bojković; фотографије Владимир
Поповић = photos Vladimir Popović]. -
Београд ; Музеј историје Југославије =
Belgrade ; Museum of Yugoslav History, 2008
(Београд ; Типографикплус) . - 66 стр. ;
фотогр. ; 21 x 21 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Подаци
о ауторима преузети из колофона. - Тираж
1.000. - Напомене и библиографске
референце
уз текст. - Библиографија : стр. [67].

ISBN 978-86-848111-11-2

1. Ристић Кастратовић, Веселинка [автор
изложбе] [автор]
а) Музеј историје Југославије (Београд) -
Ловачко оружје Јосипа Броза Тита -
Изложбени
каталози

COBISS.SR-ID 153997068

